

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
USTALEŃ**

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA OBSZARÓW POŁOŻONYCH W GMINIE RUDNIKI



*etap: opinie i uzgodnienia
data: 08.01.2026 r.*

Opracowanie wykonane przez:

*VIVERE Łukasz Nitecki
ul. Sanicka 145
97-500 Radomsko*

Główny projektant:

mgr inż. arch. Łukasz Nitecki

Spis treści

1. WPROWADZENIE	5
a. Przedmiot, zakres i cele prognozy oddziaływania na środowisko	5
b. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy oraz jej powiązaniach z innymi dokumentami	5
c. Udział społeczeństwa w opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko	6
2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA, W TYM NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	6
a. Istniejące zagospodarowanie	7
b. Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu	8
c. Budowa geologiczna	8
d. Surowce naturalne, udokumentowane złoża kopalin, tereny i obszary górnicze	9
e. Warunki hydrogeologiczne	9
f. Sieć hydrograficzna	10
g. Gleby	10
h. Warunki klimatu lokalnego	11
i. Flora	11
j. Fauna	12
k. Formy ochrony przyrody	13
l. Powiązania przyrodnicze gminy	14
m. Krajobraz	15
3. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH	16
a. Zagrożenia atmosfery	16
b. Stan wód powierzchniowych i podziemnych	17
c. Hałas	20
d. Oddziaływanie elektroenergetyczne	21
e. Poważne awarie	21
4. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH I INNYCH USTALEŃ ZAWARTYCH W MIEJSCOWYM PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	22
a. Informacje o głównych celach, zawartości oraz powiązaniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami	22
b. Ustalenia planu	22
5. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM ALBO KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	23
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA	25
a. Źródła przewidywanego oddziaływania na środowisko	25
b. Przewidywane oddziaływanie	25
7. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO	26
a. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleb	27

b. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	27
c. Oddziaływanie na powietrze	27
d. Oddziaływanie na krajobraz	27
e. Oddziaływanie na klimat	28
f. Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną	28
g. Oddziaływanie na obszary chronione	28
h. Oddziaływanie na zasoby naturalne	28
i. Oddziaływanie na klimat akustyczny	29
j. Oddziaływanie na ludzi	29
k. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	29
l. Oddziaływanie na dobra materialne	29
m. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	29
8. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	30
9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU	30
10. TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO OPRACOWUJĄC RAPORT	30
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	31
12. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	31
13. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	31
14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	31

Spis rysunków

Rys. 1. Usytuowanie obszaru objętego planem miejscowym w granicach gminy Rudniki oraz w poszczególnych obrębach	7
Rys. 2. Usytuowanie gminy Rudniki oraz obszaru opracowania w kontekście form ochrony przyrody	14

Spis tabel

Tab. 1. Położenie gminy w ramach jednostek fizyczno–geograficznych	8
Tab. 2. Położenie gminy w ramach jednostek fizyczno–geograficznych	8
Tab. 3. Klasyfikacja strefy opolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	17
Tab. 4. Klasyfikacja strefy opolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin	17
Tab. 5. Stan JCWP rzecznych zlokalizowanych w granicach gminy	17
Tab. 6. Stan JCWPd zlokalizowanych na terenie analizowanym	19
Tab. 7. Średni dobowy ruch na odcinku pomiarowym zlokalizowanym w sąsiedztwie obszaru analizowanego	21

1. WPROWADZENIE

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 3 ust. 1 pkt. 14, art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112). Niniejsze opracowanie sporządzone jest w ramach procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, która w systemie polskiego prawa jest jednym z podstawowych elementów oceny potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego zagospodarowania terenu wyznaczonego w planie.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej planu miejscowego wskazuje również art. 17 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.), zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta sporządza plan miejscowy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

a. Przedmiot, zakres i cele prognozy oddziaływania na środowisko

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Rudniki. Obejmuje ona kompleksową ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska przyrodniczego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Określa wpływ i zakres potencjalnych zmian w środowisku i warunkach życia mieszkańców, wywołanych realizacją ustaleń projektowanego dokumentu oraz przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne wpływy na środowisko, spowodowane realizacją ustaleń zawartych w zmianie planu.

Zakres i stopień szczegółowości prognozy, który został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Oleśnie, jest zgodny z art. 51 oraz art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Głównym celem niniejszego opracowania – prognozy – jest wstępne określenie wpływu i zakresu potencjalnych zmian w środowisku i warunkach życia mieszkańców, wywołanych realizacją ustaleń projektowanego dokumentu, dokonanie oceny czy jego zapisy nie naruszają idei zrównoważonego rozwoju, zapewniających zachowanie prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi dla obecnych i przyszłych pokoleń oraz wskazanie metod zmniejszenia lub wykluczenia uciążliwości dla środowiska wynikających z realizacji działań zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Do pozostałych celów zalicza się:

- ocenę możliwości oddziaływań transgranicznych,
- identyfikację obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe,
- ocenę na ile zaproponowane rozwiązania pozwolą wzbogacić lub odtworzyć obniżone i zdegradowane wartości środowiska,
- ocenę możliwości pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Opracowanie składa się z części tekstowej oraz z części graficznej, sporządzonej w skali 1:1000.

b. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy oraz jej powiązaniach z innymi dokumentami

Prognozę do projektu planu wykonano w zakresie przewidzianym przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w szczególności art. 51 ust. 2 z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i 2 oraz po uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości prognozy przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Przy sporządzaniu prognozy zanalizowane zostały ustalenia studium oraz opracowania ekofizjograficznego. W analizach skupiono się na charakterze obszaru będącego przedmiotem oddziaływania oraz na problematyce i celach ocenianego dokumentu. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie. Zebrane w ten sposób informacje posłużyły do określenia aktualnego stanu środowiska przyrodniczego i jakości jego funkcjonowania przy obecnym zainwestowaniu oraz przedstawieniu oceny

zakresu i charakteru przewidywanych zmian będących skutkiem realizacji ustaleń planu. Punktem wyjścia do tego była identyfikacja czynników mających potencjalny wpływ na środowisko.

c. Udział społeczeństwa w opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem wymagającym sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Elementem tej oceny jest prognoza oddziaływania na środowisko, która zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wymaga udziału społeczeństwa w jej sporządzaniu, dzięki czemu osoby nie posiadające profesjonalnej wiedzy, mogą aktywnie włączyć się do konsultacji projektu, który w wyniku realizacji jego potencjalnych działań i przedsięwzięć będzie oddziaływać na środowisko.

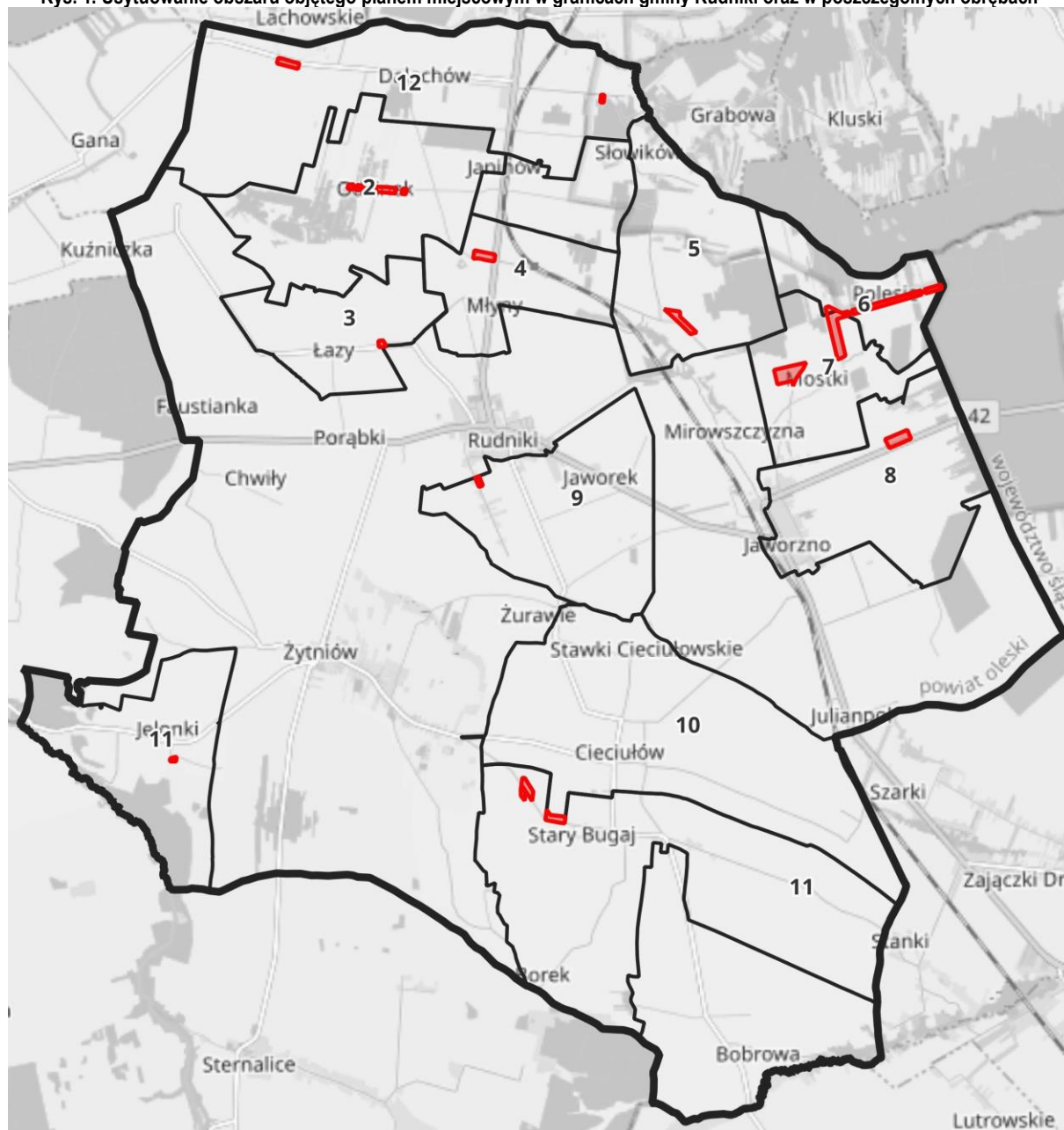
Artykuł 29 ww. ustawy podtrzymuje dotychczasową regulację prawa ochrony środowiska, przyznając prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa „każdemu”. Środowisko przyrodnicze jest bowiem dobrem, które służy wszystkim, nie tylko społeczności lokalnej. Możliwość zapoznania się z prognozą i planem może korzystnie wpłynąć na umiejętność oceny prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń oraz ich potencjalnej wagi.

2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA, W TYM NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Obszar opracowania składa się z dwudziestu jeden podobszarów zlokalizowanych w dwunastu obrębach ewidencyjnych oznaczonych poszczególnymi numerami na poniższym rysunku nr 1, o łącznej powierzchni ok. 37,78 ha.

Z uwagi na fakt, iż rozpoznanie cech poszczególnych elementów przyrodniczych oraz określenie wielkości i zasięgów zagrożeń środowiska i zdrowia ludzi należy rozpatrywać w szerszej skali, dlatego do sporządzenia niniejszego opracowania częściowo wykorzystano materiały, które swoim zasięgiem obejmują obszar całej gminy.

Rys. 1. Usytuowanie obszaru objętego planem miejscowym w granicach gminy Rudniki oraz w poszczególnych obrębach



Źródło: Opracowanie własne

a. Istniejące zagospodarowanie

Zagospodarowanie omawianego obszaru stanowi w głównej mierze tereny niezabudowane – rolnicze. Częściowo obszar obejmuje istniejące tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny przemysłowe.

Obszar będący przedmiotem opracowania w 86% (ok. 32,64 ha) jest objęty ustaleniami planu miejscowego zatwierdzonego uchwałą Nr XXVII/255/06 Rady Gminy Rudniki z dnia 27 lutego 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzonego w celu przeznaczenia gruntów do zalesienia na terenie gminy Rudniki.

b. Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego obszar gminy znajduje się w zasięgu:

Tab. 1. Położenie gminy w ramach jednostek fizyczno-geograficznych

prowincji	Wyżyny Polskie		
podprowincji	Wyżyna Śląsko-Krakowska		
makroregionu	Wyżyna Woźnicko-Wieluńska		
mezoregionu	Obniżenie Krzepickie	Próg Herbski	Wyżyna Wieluńska

Źródło: Opracowanie własne

przy czym obszar objęty planem znajduje się w granicach mezoregionu Obniżenie Krzepickie.

Uwzględniając zmodyfikowaną wersję fizycznogeograficznego podziału Polski opublikowaną w czasopiśmie *Geographia Polonica* w 2018 r.^{*}, granice mezoregionów zostały przesunięte i uszczegółowione. W efekcie, obszar gminy znajduje się w granicach:

Tab. 2. Położenie gminy w ramach jednostek fizyczno-geograficznych

prowincji	Wyżyny Polskie		
podprowincji	Wyżyna Śląsko-Krakowska		
makroregionu	Wyżyna Woźnicko-Wieluńska		
mezoregionu	Obniżenie Krzepickie	Wyżyna Wieluńska	

Źródło: Opracowanie własne

Rzeźba terenu ma charakter lekko falisty, z licznymi formami wypukłymi w postaci wzgórz morenowych i pagórków kemowych. Formy te występują w paśmie o kierunku południowo-zachodnim oraz północno-wschodnim, ciągnącym się od południowej granicy gminy w rejonie wsi Żytniów do wschodniej granicy gminy w rejonie wsi Jaworzno oraz na terenie wsi Janinów i Słowików.

Wzdłuż pasma wzniesień rozciąga się szerokim pasem teren wysoczyzny przeciętej fragmentem doliny Jaworzynki na odcinku od Słowikowa do Jaworzna. Teren ten łagodnie opada w kierunku południowo-wschodnim ku dolinie rzeki Piskara, oraz w kierunku północno-zachodnim, ku dolinom rzek Wyderka i Proсна. W części północno-zachodniej (powyżej Rudnik) rozpościera się szeroka równina ciągnąca się dalej w gminie Praszka. Równina ta jest częścią pradoliny Warty – Proсны, wykorzystywanej obecnie przez rzekę Jaworzynkę i Wyderkę. Na jej obszarze występują spore powierzchnie o podłożu torfowym.

Wysokości bezwzględna na obszarze gminy zamykają się w przedziale 195-270 m n.p.m. Najwyżej położone miejsce, pojedynczy pagórek o wysokości 270,2 m n.p.m. znajduje się we wschodniej jej części (na wschód od Jaworzna). Najniżej położony (193,2 m n.p.m.) jest punkt na przecięciu Jaworzynki z granicą gminy na północny wschód od wsi Kuźnica.

Rzeźba terenu nie została istotnie przekształcona antropogenicznie. Obszar deformacji powierzchni ziemi ogranicza się do punktowo występujących terenów poeksploatacyjnych.

c. Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym obszar gminy położony jest w obrębie monokliny śląsko-krakowskiej, którą budują utwory mezozoiczne i czwartorzędowe. Utwory mezozoiczne reprezentowane przez utwory jury dolnej, środkowej i górnej przykryte są utworami czwartorzędowymi pochodzenia wodnolodowcowego, rzecznoego i eolicznego. Miąższość osadów czwartorzędowych wynosi przeważnie 15-30 m, w rejonie Rudnik waha się od 40-50 m, w dolinach kopalnych od 50-60 m, a w okolicy Jaworzna przekracza 80 m. Skały jurajskie zapadają się pod kątem 1°-3° w kierunku północno-wschodnim.

Najniżej położone są utwory zlodowacenia południowopolskiego, które tworzą gliny zwałowe, piaski i żwiry wodnolodowcowe zachowane jedynie w dolinach kopalnych. Powyżej występują osady zlodowacenia środkowopolskiego w postaci piasków i żwirów oraz mułków i ilów zastoiskowych. Są to przeważnie piaski średnioziarniste z domieszką żwirów drobnookruchowych, tworzące jeden poziom o miąższości kilkunastu metrów. Nad nimi zalega ciągły pokład szarej

^{*} J. Solon, J. Borzyszkowski, M. Bidlasik, A. Richling, K. Badora, J. Balon, T. Brzezińska-Wójcik, Ł. Chabudziński, R. Dobrowolski, I. Grzegorzczak, M. Jodłowski, M. Kistowski, R. Kot, P. Kraż, J. Lechnio, A. Macias, A. Majchrowska, E. Malinowska, P. Migoń, U. Myga-Piątek, J. Nita, E. Papińska, J. Rodzik, M. Strzyż, S. Terpilowski, W. Ziąja, *Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*, *Geographia Polonica*, 2018, t. 91, nr 2, s. 143-170

i szarobrazowej gliny zwałowej. Głina ta występuje w Dalachowie na głębokości 15-20 m, w Żytniowie na głębokości 12-18 m, z soczewką piasku na 15 m. Kolejne osady o charakterze piasków, żwirów i mulków należą do interglacjału lubelskiego. Powyżej występują osady ostatniego na tym terenie zlodowacenia środkowopolskiego – warciańskiego. Są to utwory plejstoceny reprezentowane są przez: glinę zwałową, piaski i żwiry z glazikami, piaski glinkowate ze żwirami i otoczkami oraz gliny piaszczyste i glazy. Głina zwałowa szara i szarobrunatna o miąższości 1,5-5,0 m występuje między Julianpolem a Zajączkami. Jej rozległe płyty znajdują się też w okolicy Żytniowa oraz Faustianki, a niewielkie ilości glin zwałowych spotykane są w otoczeniu pagórków kemowych w okolicy Rudnik. Występuje ona na powierzchni terenu, miejscami tylko przykryta jest cienkim nadkładem piasków i żwirów wodnolodowcowych lub ablacyjnych.

W dolinach rzek Proсны, Wyderki, Jaworzynki i Potoku Żytniowskiego oraz innych mniejszych cieków występują osady holoceny, głównie żwiry, piaski drobnoziarniste jasnożółte i jasnoszare oraz namuły mineralno-organiczne. Terasy zalewowe rzek utworzone są głównie z piasków różnoziarnistych z domieszką żwirów, a w dnach dolin i w starorzeczach występują namuły i namuły torfiaste. W niektórych rejonach namuły przechodzą w torfy o miąższości 1,0-2,5 m. Wypełniają one głównie dolinę Jaworzynki, Potoku Żytniowskiego i Wyderki w rejonie północno-zachodniej granicy gminy.

Litologia skał mezozoicznych oraz czwartorzędowych ma wpływ na możliwości użytkowania i zagospodarowania powierzchni terenu, decyduje o warunkach geologiczno-inżynierskich i przydatności rolniczej.

Na terenie gminy nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

d. Surowce naturalne, udokumentowane złoża kopalin, tereny i obszary górnicze

Obszar objęty planem położony jest:

- poza obszarami występowania udokumentowanych złóż kopalin,
- poza wyznaczonymi na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2024 r. poz. 1290) terenami i obszarami górniczymi,
- w granicach występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 325 „Zbiornik Częstochowa (W)”. GZWP Nr 325 posiada powierzchnię 778,9 km² i jest zbiornikiem o charakterze porowo-szczelinowym. Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 80 000 m³/d, natomiast wodoprzewodność 192-720 m²/d.

e. Warunki hydrogeologiczne

Wody podziemne na terenie gminy występują w trzech piętrach wodonośnych – dolnojurajskim (warstw połomskich), środkowojurajskim (warstw kościeliskich) i czwartorzędowym. Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną wód podziemnych obszar należy do wieluńsko-krakowskiego regionu hydrogeologicznego, podregionu wieluńskiego.

Wody jurajskie stanowią podrzędny wodonośny poziom użytkowy tego rejonu. Rozpoznany jest praktycznie jeden poziom wodonośny, związany z piaskowcami warstw kościeliskich doggeru i serii tysieckiej liasu, posiadających łączność hydrauliczną – choć lokalnie może występować w kilku poziomach, oddzielonych warstwami słabo przepuszczalnymi. Wody te mają charakter subartezyjski. Duże rozprzestrzenienie tej warstwy wodonośnej oraz stosunkowo duża miąższość stanowić może w przyszłości rezerwową źródło zaopatrzenia w wodę. Jakość wód jurajskich jest na ogół stosunkowo dobra. Są to głównie wody o mineralizacji poniżej 0,2 g/dm³, wykazujące słabą alkaliczność oraz małą twardość węglanową. Zalicza się je do wód wysokowęglanowo-wapniowo-sodowych. Wszystkie wykazują podwyższoną, niekiedy znaczną, zawartość żelaza (do 1,6 mg/dm³) i manganu (do 0,2mg/dm³).

Wody czwartorzędowe mają na terenie gminy Rudniki duże znaczenie użytkowe. Związane są z piaskami i żwirami osadów lodowcowych oraz aluwialnymi. Miąższość tych warstw wodonośnych jest bardzo zmienna. Może występować kilka ich poziomów przedzielanych na ogół poziomami glin. Niekiedy występuje łączność hydrauliczna pomiędzy poszczególnymi poziomami. Poziom wód czwartorzędowych występuje praktycznie na obszarze całej gminy i jest eksploatowany przez większość ujęć. Są to zazwyczaj wody o swobodnym zwierciadle. Jakość wód tego poziomu jest różna. Spotyka się tu wody bardzo miękkie, miękkie i średniotwarde. Wykazują one czasami podwyższoną zawartość żelaza i manganu oraz niekiedy zanieczyszczenia bakteriologiczne. Źródłem zanieczyszczeń są przede wszystkim nieoczyszczone ścieki odprowadzane do gruntu i wód powierzchniowych oraz nadmiernie stosowane nawozy naturalne i sztuczne. Punktowe potencjalne ogniska zanieczyszczeń to: składowisko odpadów, cmentarze i stacje paliw płynnych.

Obszar objęty planem miejscowym zlokalizowany jest w ramach GZWP, natomiast w jego granicach nie obowiązują strefy ochronne ujęć wód oraz obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

Zgodnie z Planem zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 335) gmina Rudniki położona jest w ramach Jednolitych Części Wód Podziemnych o kodach PLGW600082, PLGW600098 oraz PLGW600081 (w ramach której zlokalizowany jest obszar objęty opracowaniem planu miejscowego).

f. Sieć hydrograficzna

Pod względem hydrograficznym gmina Rudniki położona jest w obrębie prawostronnego dorzecza Odry i wchodzi w skład zlewni dwóch lewostronnych dopływów Warty – Proсны i Liswarty. Przez obszar gminy przebiega dział wodny III rzędu między zlewniami Warty i Proсны.

Ważniejsze rzeki w gminie to Jaworzynka, Potok Żytniowski, Proсна, Wyderka i Piskara.

Jaworzynka (lokalna nazwa Julianpolka) na terenie gminy Rudniki ma długość 13154 m (w tym uregulowane 12816 m). Źródła jej znajdują na wschodnim krańcu gminy (na południe od wsi Jaworzno) na wysokości 253,7 m n.p.m. Z tego miejsca rzeka płynie najpierw w kierunku południowym, a w rejonie Julianpola obiera kierunek północno-zachodni i płynie dalej przez Jaworzno, Młyny, Odcinek. Uchodzi do rzeki Wyderki na terenie gminy Praszka. Na terenie wsi Odcinek Jaworzynka łączy się ze swoim największym dopływem, Potokiem Żytniowskim, płynącym z centralnej części gminy. Cieki te charakteryzują się dość znacznym spadkiem – Jaworzynka na odcinku ok. 11 km w granicach gminy ma różnicę poziomów ponad 50 m, z tego ponad 40 m na pierwszych 7 kilometrach, podobny spadek (ok. 40 m na 7 km) ma Potok Żytniowski.

Proсна stanowi południowo-zachodnią granicę gminy na odcinku o długości 1 392 m (cały uregulowany). Miejscami jej dolina jest podmokła.

Wyderka jest jednym z większych dopływów Proсны i uchodzi do niej w okolicach Praszki. Przez obszar gminy Rudniki płynie równoleżnikowo wzdłuż północnej granicy na odcinku o długości 1 003 m (cały uregulowany). Źródła Wyderki znajdują się na północ od Dalachowa na wysokości 200 m n.p.m. Dolina rzeki w granicach gminy Rudniki jest sucha.

Piskara (dopływ Liswarty) płynie niewielkim odcinkiem wzdłuż południowej granicy gminy (w granicach wsi Bobrowa). Dolina rzeki jest przeważnie podmokła.

Poza wymienionymi rzekami na terenie gminy znajduje się wiele mniejszych cieków i rowów melioracyjnych oraz niewielkie zbiorniki wodne, stawy i liczne naturalne oczka wodne. Duża ilość drobnych cieków występuje zwłaszcza w północno-zachodniej części gminy w rejonie miejscowości Dalachów, Odcinek i Kuźnica. Nieprzepuszczalne podłoże powoduje tam powstanie dużych powierzchni podmokłych.

Powierzchnia zbiorników wodnych na terenie gminy jest bardzo mała. Największy zbiornik o charakterze retencyjnym - znajduje się w Młynach (powstał w 1999 r.). Ma on powierzchnię lustra 5 ha, stan wody na tamie piętrzącej wynosi 4,2 metra, a średnia głębokość waha się w granicach 2,5 metra. Zbiornik wykorzystywany jest przez mieszkańców do celów rekreacyjnych. Drugi zbiornik retencyjny położony jest w miejscowości Jaworek i został oddany do użytku w roku 2019. Jego powierzchnia wynosi 2,9 ha. Pełni funkcję retencyjną, rekreacyjną i edukacyjną.

Poza wymienionymi zbiornikami na terenie gminy zlokalizowanych jest kilka mniejszych sztucznych zbiorników w ciągach cieków wodnych, a także niewielkie zbiorniki w wyrobiskach poeksploatacyjnych i liczne naturalne oczka wodne. Najliczniejszy zespół niewielkich zbiorników poeksploatacyjnych znajduje się w północno-zachodnim rejonie zabudowy wsi Odcinek, najliczniejszy zespół naturalnych oczek wodnych – po północnej stronie zabudowy wsi Żytniów. Wokół zespołów tych istnieją dogodne warunki do rozwoju ekosystemów zbiorników i oczek wodnych. Szczególnie te drugie mają dużą wartość przyrodniczą.

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód powierzchniowych, w ramach gminy Rudniki należy wyróżnić:

- JCWP „Piskara” (krajowy kod to: PLRW6000101816549) – zaliczoną do typu PNp – potok lub strumień nizinny piaszczysty,
- JCWP „Warta od Liswarty do Wierznicy” (krajowy kod to: PLRW600011181779) – zaliczoną do typu RzN – rzeka nizinna,
- JCWP „Liswarta od Dopływu spod Przystajni do Górnianki” (krajowy kod to: PL RW600011181657) – zaliczoną do typu RzN – rzeka nizinna,
- JCWP „Proсна do Wyderki” (krajowy kod to: PLRW600010184119) – zaliczoną do typu PNp – potok lub strumień nizinny piaszczysty.

g. Gleby

Na obszarze gminy w ogromnej przewadze występują gleby bielcowe i brunatne. Gleby bielcowe zajmują znaczne powierzchnie na obszarze sołectw Młyny, Julianpol i Jelonki, gleby brunatne występują na całym obszarze gminy, a ich największe powierzchnie występują w Bugaju, Bobrowej i Żytniowie. Na niewielkich powierzchniach, głównie w zagłębieniach i rynnach przepływowych, występują czarne ziemie zdegradowane (Julianpol, Kuźnica i Łazy), a w dolinach rzek i mniejszych cieków – mady rzeczne, gleby murszowo-mineralne i murszowate, a także gleby torfowe, torfowo-mułowe i mułowo-torfowe (najwięcej w Łazach, Odcinku i południowo-zachodnim rejonie wsi Dalachów). Większość gleb bielcowych i brunatnych wytworzona jest z piasków luźnych, słabo gliniastych i żwirów. Są one przeważnie słabo próchniczne, kwaśne, mało zasobne w związki fosforowe i potasowe. Charakteryzują się ponadto niekorzystnymi właściwościami wodnymi i silną

przepuszczalnością. Niedobór części ilastych w połączeniu z małą zasobnością w składniki pokarmowe dla roślin decyduje o niezbyt wysokiej urodzajności gleb w gminie.

Pod względem bonitacyjnym na obszarze gminy występują grunty orne i użytki zielone należące do klas od III do VI, głównie do klas IV i V, a najlepsze na obszarze gminy gleby klasy III zajmują powierzchnie śladowe. Największe kompleksy gruntów klasy III znajdują się w obrębach Faustanka, Żytińów i Jaworek, natomiast gruntów klasy IV również w obrębach Faustanka, Żytińów i Jaworek oraz Kuźnica, Julianpol, Ciecuiów i Bobrowa.

O wartości rolniczej gleb, poza klasą bonitacyjną, świadczy ich przydatność do uprawy poszczególnych gatunków roślin. W tym celu dokonany został podział gleb na kompleksy rolniczej przydatności (tj. kompleksy gleb, które wykazują zbliżone właściwości rolnicze i mogą być podobnie użytkowane). W gminie Rudniki niemal 90% gruntów ornych zalicza się do kompleksów żytnich, wśród których dominuje kompleks 6 – żytni słaby (stanowi ponad 46% gruntów ornych). Kompleksy gleb nadające się do uprawy roślin o wyższych wymaganiach, tj. kompleksy pszenne, stanowią mniej niż 10%. Wśród użytków zielonych zdecydowanie przeważa kompleks 2z – użytki zielone średnie, który zajmuje 63% powierzchni wszystkich trwałych użytków zielonych (łąk i pastwisk). Na obszarze gminy brak jest zupełnie gleb klasyfikujących się do kompleksu użytków zielonych bardzo dobrych i dobrych – 1z.

h. Warunki klimatu lokalnego

Gmina Rudniki położona jest w rejonie klimatycznym śląsko-wielkopolskim, a według regionalizacji klimatycznej W. Wiszniewskiego i W. Chelchowskiego teren gminy znajduje się w obrębie regionu łódzko-wieluńskiego. Klimat na omawianym terenie cechuje się dużą ilością dni z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, bez opadów oraz dni dość mroźnych z dużym zachmurzeniem i opadem – średnia liczba dni pogodnych w roku wynosi ok. 60, natomiast pochmurnych 110.

Według pomiarów stacji Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Wieluniu (położonego 19,5 km w linii prostej od Rudnik) średnia temperatura roczna wynosi 7,9 °C. Najwyższa średnia temperatura przypada na lipiec i wynosi 17,2 °C, najniższa na styczeń i wynosi -2,1°C. Okres wegetacyjny trwa od początku kwietnia do końca października, czyli około 212 dni.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 610 mm. Najniższe średnie sumy opadów notuje się w miesiącach: styczeń, luty, marzec i kwiecień, najwyższe w miesiącach letnich, zwłaszcza w lipcu (86 mm). Najczęściej w ciągu roku wieją wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, stanowią one odpowiednio 20,7% oraz 19%. Najrzadziej wiatry wieją z północy (5,3%) oraz z północnego wschodu.

Warunki klimatyczne w gminie nie różnią się wyraźnie od warunków panujących w całym województwie opolskim, zatem mają niewielki wpływ na kierunki rolniczego użytkowania ziemi.

i. Flora

Zróżnicowanie roślinności gminy Rudniki jest odzwierciedleniem siedlisk, jakie wykształciły się tu w wyniku zróżnicowanej rzeźby terenu, różnego typu gleb, warunków wodnych i mikroklimatycznych. Zróżnicowanie warunków edaficznych umożliwiło rozwój wielu zbiorowisk roślinnym, zarówno naturalnym (m.in. leśne, wodne, szuwarowe), jak i półnaturalnym i antropogenicznym (m.in. łąkowe, polne – segetalne, ruderalne).

Zbiorowiska roślinne na obszarze gminy to w szczególności tereny związane z uprawami rolniczymi, w skład których wchodzi zbiorowiska z rzędu *Centaurealia cyani* (zbiorowiska upraw zbożowych) i *Polygono-Chenopodietalia* (zbiorowiska upraw okopowych). Ich skład gatunkowy i stopień wykształcenia uzależnione są w dużym stopniu od stosowanych zabiegów rolniczych (środki nawozowe, środki ochrony roślin, orka itp.). Są to zbiorowiska zmienione przez człowieka, w rezultacie charakteryzują się małymi walorami przyrodniczymi.

Zbiorowiska szuwarowe i wielkoturzycowe na obszarze gminy zajmują niewielkie powierzchnie, gdyż ich występowanie jest fragmentaryczne i silnie ograniczone do siedlisk dolinnych, znajdują się w miejscach podmokłych, m.in. w dolinie Prośny, Wyderki, Jaworzynki i ich dopływów, w tym w okolicy zbiornika retencyjnego w Młynach oraz w sąsiedztwie rowów i strumieni. Do najczęściej spotykanych należą płaty zespołów ze związku *Phragmition*. Nieco rzadziej spotykany jest szuwar tatarakowy *Acoretum calami*. Do najbardziej rozpowszechnionych należy zespół trzciny pospolitej *Phragmitetum australis*, palki szerokolistnej *Typhetum latifoliae* i mанны mielec *Glycerietum maximae*.

W dolinach Prośny, Jaworzynki, Piskary oraz w dolinach niewielkich cieków występują łąki. Te tereny podlegają silnej presji związanej z otaczającą gospodarką orną, w tym pastwiskową i regulacją cieków.

Najbogatszymi gatunkowo, a zarazem najszybciej znikającymi z krajobrazu tego regionu typami łąk są łąki wilgotne. Wyróżnia się tu kilka typów zbiorowisk, wśród których na uwagę zasługuje występujące w okolicach Kuźnicy zbiorowiska ziołoroślowe z dominacją wiaźówki błotnej *Filipendulo-Geraniatum* i *Lysimachio vulgaris-Fipenduletum*.

Proсна, Jaworzynka, Wyderka i Piskara oraz ich dopływy, stawy hodowlane, zbiornik retencyjny w Młynach oraz inne drobne zbiorniki wodne stanowią dogodne siedliska dla rozwoju zbiorowisk wodnych, reprezentowanych na omawianym terenie przez fitocenozy z klas *Lemnetaea* i *Potametea*. Zbiorowiska wodne mają dużą wartość przyrodniczą tego obszaru, gdyż występują w nich również gatunki chronione i rzadkie. Do najbardziej interesujących, ze względu na rzadkość występowania w skali regionu, zespołów wodnych na badanym terenie należą: zespół z dominacją podwodnej formy potoczniaka wąskolistnego *Ranunculo-Sietum erecto-submersi* oraz zespół z dominacją rzęśli hakowatej *Ranunculo-Calitricetum hamulatae* stwierdzone w Prośnie i Wyderce.

Do zbiorowisk zaroślowych na omawianym terenie należą zarośla ligustru i tarniny *Pruno-Ligustretum*, w których dominuje śliwa tarnina *Prunus spinosa*, występujące bardzo rzadko na obrzeżach dróg polnych i miedzach śródpolnych, na obszarze całej gminy.

Na obszarze gminy Rudniki leśistość kształtuje się na niskim poziomie (ok. 4,5%). Zbiorowiska leśne to najczęściej bory sosnowe oraz rzadziej lasy liściaste, głównie łęgowe. Lasy o charakterze borów sosnowych i borów mieszanych zajmują największą powierzchnię. Są to jednak zbiorowiska wtórne, ze sztucznie nasadzoną sosną na siedliskach lasów liściastych, które mają niewielką wartość przyrodniczą. W bardzo ubogim pod względem florystycznym runie tych lasów dominują różne gatunki jeżyn *Rubus* sp. oraz trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*, szczególnie bujnie rozwijające się w partiach nadmiernie prześwietlonych. Zbiorowiska lasów liściastych należą tu do bardzo rzadko spotykanych. Jedynie w dolinie Proсны na południe od Jelonek znajduje się kompleks dobrze wykształconego łęgu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum*.

Coraz większą powierzchnię zajmują samosiewy, głównie brzozy, na terenach długotrwale odlogowanych. Świadczy to, jak również wyniki wyżej przedstawionych analiz warunków naturalnych, że w gminie jest wiele terenów predysponowanych do zalesień. Są to przede wszystkim grunty rolne z glebami klas VI i o zaburzonych stosunkach wodnych, tereny o dużych spadkach (zagrożone erozją), a więc wzgórza i pagórki, oraz tereny źródłiskowe.

Opisaną wyżej zieleń uzupełniają zespoły zieleni urządzonej związanej z terenami zainwestowanymi (tzw. tereny zielone i zadrzewienia w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody): parki, cmentarze, zadrzewienia przydrożne oraz zieleń towarzysząca zabudowie.

Na terenie gminy Rudniki stwierdzono 11 gatunków roślin naczyniowych występujących na 16 stanowiskach: żabieniec lancetowaty *Alisma lanceolatum* (1 stanowisko), chłodek drobny *Amoseris minima* (5 stanowisk), turzycyca nibyciborotawa *Carex pseudocyperus* (1 stanowisko), chondrilla sztywna *Chondrilla juncea* (2 stanowiska), niedośpiąlek maleńki *Centunculus minimus* (1 stanowisko), stokłosa żytnia *Bromus secalinus* (1 stanowisko), rogatek krótkoszyjkowy *Ceratophyllum submersum* (1 stanowisko), krwawnica wąskolistna *Lythrum hyssopifolia* (1 stanowisko) – objęta ścisłą ochroną, mysiorek drobny *Myosurus minimus* (1 stanowisko), włosienicznik rzeczny *Matrachium flutans* (1 stanowisko) – objęty częściową ochroną, listera jejowata *Listera ovata* (1 stanowisko) – objęta częściową ochroną.

Na terenie gminy Rudniki stwierdzono pięć stanowisk rzadkich gatunków grzybów: lagowiec olbrzymi *Meripilus giganteus*, klejówka kleista *Gomphidius glutinosus*, chropiatka lejkowata *Thelephora caryphyllea*, jęczyzek siatkowany *Arrhenia retiruga*, buławinka czerwona *Claviceps purpurea*.

Nie stwierdzono występowania gatunków grzybów objętych ochroną gatunkową.

Na obszarze gminy Rudniki występują dwa typy siedlisk przyrodniczych, których ochrona wynika z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187):

- Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników – związek *Renunculon fluitantis* (Kos Natura: 3260). Zespół z dominacją podwodnej formy potoczniaka wąskolistnego *Ranunculo – Sietum erecto – submersi*, zespół rzęśli hakowatej *Ranunculo – Calitricetum hamulatae* – występują dość rzadko w Prośnie i Wyderce.
- Łęg jesionowo – olszowy *Fraxino- Alnetum* (Circae- Alnetum) (Kod Natura 91E0) – występuje w kompleksie leśnym na południe od Jelonek.

Pod względem różnorodności biologicznej fauny gmina Rudniki należy do gmin stosunkowo ubogich w gatunki. Małe zróżnicowanie warunków siedliskowych sprawia, że występuje tu niewiele taksonów o różnorodnych wymaganiach względem środowiska przyrodniczego.

j. Fauna

Fauna występująca na terenie gminy jest typowa dla regionów rolniczych środkowej Polski z pewnymi wpływami gatunków charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej. Różnorodność gatunkowa zwierząt nie jest tu zbyt duża. Małe zróżnicowanie warunków siedliskowych sprawia, że występuje tu niewiele taksonów o różnorodnych wymaganiach względem środowiska przyrodniczego.

Wśród ssaków dominują charakterystyczne dla obszarów pól i łąk drobne ssaki, takie jak: ryjówki, myszy polne, chomiki, jeże europejskie, zające. Z gatunków objętych ochroną występują: wiewiórka *Sciurus vulgaris* – stwierdzona

w dolinie Proсны w okolicach Jelonek (objęta ochroną częściową) oraz mopek *Barbastella barbastellu* – gatunek nietoperza, którego żerujące osobniki stwierdzono w okolicach Jelonek i Młynów (objęty ochroną ścisłą). Z chronionych gatunków ptaków na obszarze gminy zostały stwierdzone: przepiórka *Coturnix coturnix* – pojedyncze stanowiska znajdują się w krajobrazie otwartym na całym obszarze gminy, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis* – na terenie gminy wykazana tylko z kompleksu leśnego na południe od Jelonek, gąsiorek *Lanius collurio* – występuje pojedynczo na obszarze całej gminy, jarzębka *Sylvia nisoria* – gatunek notowany w okolicach Słowikowa i Żytniowa, zimorodek *Alcedo atthis* – notowany w dolinie Proсны, ortolan *Emberiza hortulana* – notowany w okolicach Żytniowa, Faustianki i Dalachowa.

Poza tym na obszarze gminy stwierdzono występowanie:

- dwóch chronionych gatunków zwierząt z grupy bezkręgowców: czerwoczyk nieparek *Lycaena dispar* – gatunek motyla notowany w dolinie Proсны oraz nad zbiornikiem retencyjnym w Młynach
- (objęty ścisłą ochroną), ślimak winniczek *Helix pomatia* - spotykany rzadko na całym obszarze gminy w miejscach cienistych i wilgotnych (objęty częściową ochroną),
- dwóch gatunków ryb objętych częściową ochroną gatunkową - ślíz *Barbatula barbatula*, minóg rzeczny *Lam-petra fluviatilis*, które stwierdzono w Prośnie,
- pięciu gatunków gadów: jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*, padalec *Anguis fragilis*, zaskroniec *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*,
- sześciu gatunków płazów: ropucha szara *Bufo bufo*, ropucha zielona *B. viridis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, żaba wodna *Rana esculenta*, żaba jeziorkowa *R. lessonae*, żaba trawna *R. temporaria*,

Wszystkie gatunki płazów i gadów podlegają ochronie gatunkowej oraz ochronie siedliskowej.

Najkorzystniejszymi obszarami pod względem warunków dla rozrodu płazów jest: dolina Proсны i Jaworzynki z jej dopływami oraz okolice Jelonek, Wytoki, Kuźnicy, Jaworka, Mirowszczyzny i Żytniowa. Rzeką Proсна i jej dopływy sprzyjają naturalnemu przemieszczaniu się gatunków, dla których miejsca rozrodu stanowią nieliczne drobne zbiorniki zlokalizowane w okolicach jej doliny. W tych zbiornikach wodnych obserwuje się miejsca rozrodu żab z grupy zielonych, żab trawnych i ropuch szarych. Zdecydowanie rzadziej spotyka się ropuchy zielone, występujące głównie w pobliżu zabudowań, na ziemiach lekkich. Najrzadziej obserwuje się rzekotkę drzewną, której występowanie na tym terenie ograniczone jest do kilku stanowisk. Generalnie stwierdzić należy, że pośród zdominowanego przez rolniczy krajobraz terenu opracowania, zbiorniki wód stanowią ważne w skali lokalnej miejsca rozrodu dla tej grupy zwierząt.

k. Formy ochrony przyrody

Ochrona przyrody to ogół działań mających na celu zachowanie w niezmienionym lub optymalnym stanie przyrody oraz utrzymanie stabilności ekosystemów, w tym również poprzez zachowanie różnorodności biologicznej. Na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.) w granicach obszaru objętego planem miejscowym nie występują:

- punktowe i obszarowe formy ochrony przyrody,
- rośliny, zwierzęta i grzyby objęte ochroną gatunkową,
- typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunki roślin i zwierząt wymienionych w Załączniku Dyrektywy Siedliskowej.

Ponadto, obszar opracowania zlokalizowany jest poza zasięgiem proponowanych form ochrony przyrody oraz poza terenami charakteryzującymi się wysokimi lub szczególnie wysokimi walorami fizjonomicznymi krajobrazu naturalnego.

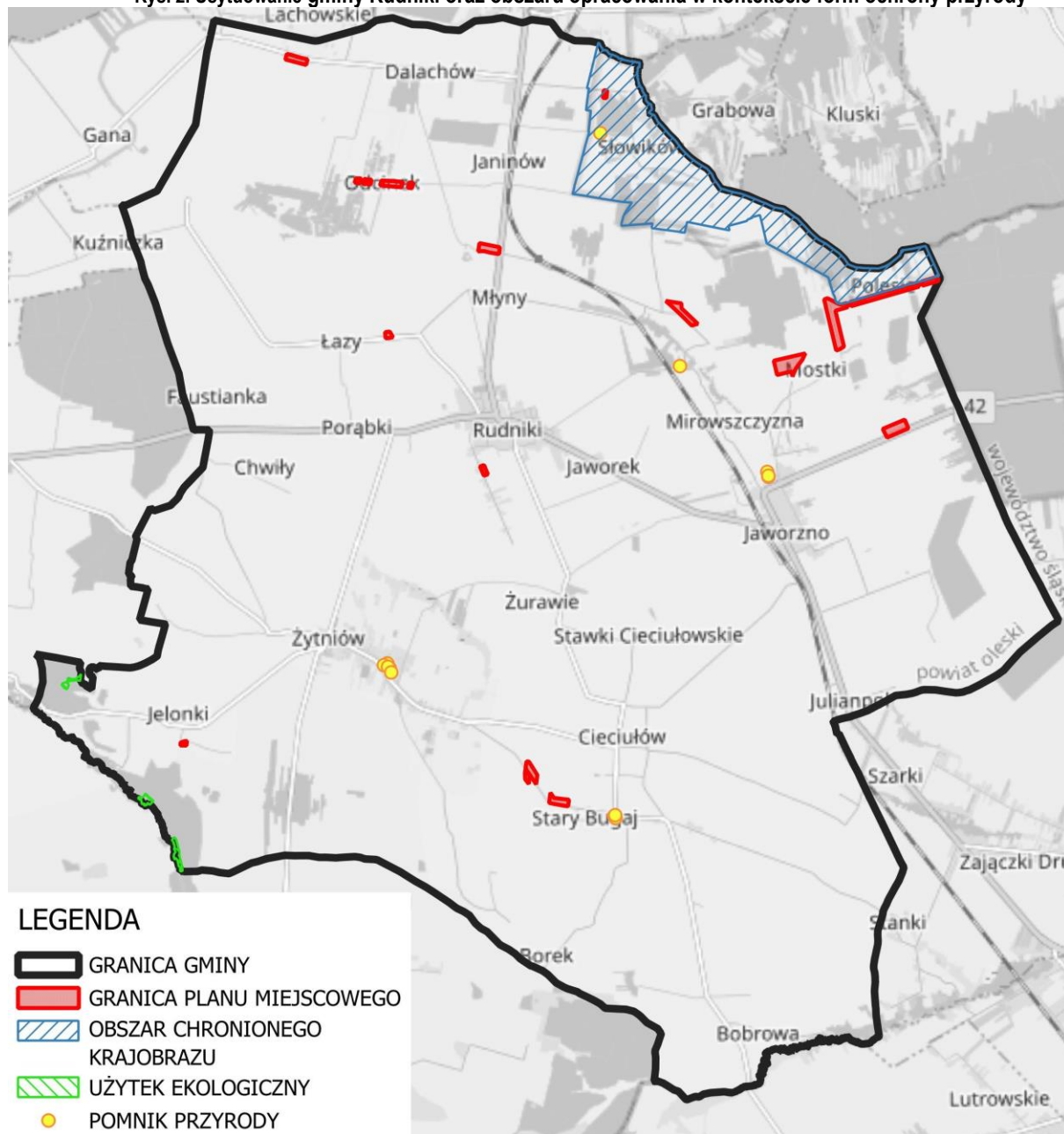
Jedynymi zlokalizowanymi na terenie gminy formami ochrony przyrody są:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Załęcze-Polesie”, który znajduje się w granicy obszaru objętego opracowaniem planu,
- użytki ekologiczne: „Kapieliska”, „Olszynka”, „Jelonki”,
- pomniki przyrody,

Lokalizacja powyższych form ochrony została przedstawiona na rysunku nr 2.

Poza ww. strukturami należy również zwrócić uwagę na dwa obszary leśne uznane za lasy ochronne na podstawie przepisów ustawy o lasach, oraz dwa chronione siedliska przyrodnicze w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187). Ponadto od strony wschodniej gmina graniczy z Obszarem Natura 2000 „Załęczański Łuk Warty” (SOO Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000).

Rys. 2. Usytuowanie gminy Rudniki oraz obszaru opracowania w kontekście form ochrony przyrody



Źródło: Opracowanie własne

I. Powiązania przyrodnicze gminy

Powiązanie wewnętrzne i zewnętrzne analizowanego obszaru z elementami systemu krajowego realizowane jest przez zespół korytarzy europejskiej sieci ekologicznej EECONET.

Inicjatywa utworzenia europejskiej sieci ekologicznej EECONET (European ECOlogical NETwork), zgłoszona na Konferencji w Maastricht (9-12.12.1993 r.), została w Polsce podjęta i zrealizowana w roku 1995 (Liro 1995). Sieć ta składa się z dwóch podstawowych elementów: obszarów węzłowych i korytarzy ekologicznych. Obszar węzłowy to *jednostka ponadekosystemalna, wyróżniająca się z otoczenia bogactwem ekosystemów o charakterze zbliżonym do naturalnego, seminaturalnych i antropogenicznych, ekstensywnie użytkowanych, bogatych w gatunki specyficzne dla tradycyjnych*

agrocenoz. Korytarze ekologiczne są to struktury przestrzenne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami do nich przylegającymi.

Obszar gminy nie wykazuje powiązań ekologicznych z sąsiednimi terenami poprzez lokalizację korytarzy ekologicznych o randze europejskiej w Koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej (EKONET-PL), w granicach gminy nie występują korytarze o znaczeniu ponadregionalnym.

m. Krajobraz

Zgodnie z ustaleniami Audytu krajobrazowego województwa opolskiego przyjętego uchwałą nr XIV/158/2025 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 marca 2025 r. w granicach gminy Rudniki wyodrębniono następujące krajobrazy:

Kod	Grupa	Typ	Podtyp	Typ rzeźby	Priorytetowy
16-341.26-02 16-341.26-04	A. Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	3. Leśne	3b. Z przewagą siedlisk lasowych	C. Krajobrazy pagórkowate	NIE
16-341.26-05	A. Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	2. Bagienno-łaskowe - głównie bezleśne	2b. Z dominacją szuwarów i turzycowisk	G. Krajobrazy dolin	NIE
16-341.26-09	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	6. Wiejskie	6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	G. Krajobrazy dolin	NIE
16-341.26-10	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	8. Podmiejskie i osadnicze	8c. Miejscowości o zwartej wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim	C. Krajobrazy pagórkowate	NIE
16-341.26-11	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	7. Mozaikowe	7a. Z przewagą terenów porolnych	B. Krajobrazy faliste	NIE
16-341.26-13	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	6. Wiejskie	6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	C. Krajobrazy pagórkowate	NIE
16-341.26-14	A. Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	3. Leśne	3b. Z przewagą siedlisk lasowych	C. Krajobrazy pagórkowate	NIE
16-341.26-15	A. Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowane, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka	2. Bagienno-łaskowe - głównie bezleśne	2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	G. Krajobrazy dolin	NIE
16-341.26-16	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	6. Wiejskie	6e. Z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk	C. Krajobrazy pagórkowate	NIE
16-341.26-19	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	6. Wiejskie	6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól orných, łąk i pastwisk	C. Krajobrazy pagórkowate	TAK
16-341.26-22	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka	6. Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących male	C. Krajobrazy pagórkowate	NIE

			pola		
--	--	--	------	--	--

W granicach obszaru objętego planem znalazły się krajobrazy oznaczone kodami: 16-341.26-09, 16-341.26-10, 16-341.26-11 oraz krajobraz priorytetowy oznaczony kodem 16-341.26-19.

3. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH

Ocena uwarunkowań środowiska przyrodniczego, warunków sanitarno-zdrowotnych oraz walorów krajobrazowych obszaru opracowania pozwala na dokonanie diagnozy jego obecnego oraz potencjalnego stanu, jak również możliwości dalszego funkcjonowania. W warunkach naturalnych środowisko przyrodnicze tworzy układ wzajemnie ze sobą powiązanych i wpływających na siebie elementów abiotycznych i biotycznych. Wszelka działalność człowieka powoduje zmiany w pierwotnym stanie równowagi. Przekształceniom i degradacji na skutek antropopresji podlegają poszczególne elementy środowiska, przy czym zmiana jednego wywołuje zaburzenia równowagi w całym układzie, co oddziałuje na pozostałe elementy. Poszczególne komponenty środowiska odznaczają się zróżnicowaną wrażliwością na procesy degradujące, przez co ich stan i możliwości funkcjonowania są również odmienne.

Na terenie gminy Rudniki główne źródła zagrożenia środowiska są spowodowane jego zanieczyszczeniem (czyli wprowadzeniem do powietrza, wody, ziemi, substancji stałych, ciekłych lub gazowych albo energii w takich ilościach lub w takim składzie, który może ujemnie wpłynąć na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę żywą, glebę, wodę lub spowodować inne zmiany w środowisku, w tym również kulturowym). Powstają one w wyniku postępującego procesu urbanizacji, który przekłada się na rozwój transportu, gospodarki komunalnej itp.

Występujące w granicach obszaru objętego planem oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie zagrożenia dla środowiska dotyczą, w szczególności:

- zanieczyszczeń atmosfery,
- zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych,
- hałasu,
- oddziaływania elektroenergetycznego.

a. Zagrożenia atmosfery

Stan zanieczyszczenia powietrza jest jednym z najbardziej zmiennych stanów środowiska. W znaczącym stopniu zależy on od wielkości chwilowych emisji ze źródeł zlokalizowanych na danym terenie oraz od wielkości transgranicznej migracji zanieczyszczeń. Rozprzestrzenianie zanieczyszczeń w atmosferze determinowane jest warunkami meteorologicznymi, w tym intensywnością turbulencji wywołanej czynnikami mechanicznymi i termicznymi oraz właściwościami fizyczno-chemicznymi atmosfery. W odniesieniu do obszaru analizowanego, chociaż brak jest danych dotyczących stanu atmosfery, należy uznać, że generalnie powietrze atmosferyczne charakteryzuje się relatywnie dobrą jakością i nie ma podstaw do obaw o przekroczenia parametrów imisyjnych (poza potencjalnymi incydentalnymi sytuacjami awaryjnymi).

Antropogeniczne rodzaje źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza w ramach terenu objętego projektem planu można podzielić na:

- emisję punktową (zorganizowaną emisję z kominów zakładowych powstałą w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych) – brak jest danych dotyczących wielkości emisji substancji szkodliwych do atmosfery pochodzących z zakładów zlokalizowanych na terenie gminy, jednak zgodnie z obowiązującymi przepisami emisja zanieczyszczeń do powietrza nie może powodować ponadnormatywnego oddziaływania na stan jakości powietrza,
- emisję liniową – komunikacyjną, pochodzącą głównie z transportu samochodowego. Ruch samochodowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów. Źródło emisji komunikacyjnej znajduje się nisko nad ziemią, co sprawia, że zanieczyszczenia emitowane z silników pojazdów kumulują się w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ na jakość powietrza maleje wraz z odległością. Brak jest danych dotyczących wielkości emisji substancji szkodliwych do atmosfery pochodzących z transportu na

przedmiotowym terenie. Niemniej jednak, sektor ten ma coraz większy wpływ na jakość i stan powietrza znajdującego się w ich sąsiedztwie,

- emisję powierzchniową (w skład której wchodzi zanieczyszczenia komunalne) – występuje, ponieważ tereny zabudowy ogrzewane są poprzez indywidualne kotłownie lub piece gdzie często wykorzystuje się paliwa stałe różnej jakości. Chociaż brak informacji dotyczących emisji z ww. źródła, ten rodzaj zanieczyszczeń jest szczególnie odczuwalny w sezonie zimowym, kiedy następuje intensyfikacja eksploatacji palenisk.

W oparciu o obowiązujące przepisy Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, dokonuje corocznej oceny jakości powietrza dla województwa opolskiego, celem uzyskania informacji o stężeniu zanieczyszczeń w powietrzu. Przytoczone niżej dane stanowią przytoczenie wyników „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie opolskim – raport wojewódzki za rok 2023”.

Na terenie województwa opolskiego zostały wydzielone dwie strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza:

- miasto Opole – kod strefy PL1601 – miasto pow. 100 tysięcy mieszkańców,
 - strefa opolska – kod strefy PL1602 – obejmująca pozostały obszar województwa, w tym obszar opracowania.
- Wynikiem oceny, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:
- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego lub docelowego,
 - klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy dopuszczalny lub docelowy,
 - klasa D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
 - klasa D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Interpretując wyniki klasyfikacji należy pamiętać, że wynik taki nie powinien być utożsamiany ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać bowiem np. lokalny problem związany z daną substancją.

Tab. 3. Klasyfikacja strefy opolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
A	A	A	A	A*	A	A	A	A	A	C	A1**

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim – raport wojewódzki za rok 2024

*- dla ozonu – poziom celu długoterminowego – strefa uzyskała klasę D2

** - dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza – strefa uzyskała klasę A

Strefa opolska uzyskała klasę C z powodu przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomu celu długoterminowego dla ozonu.

Rezultatem końcowym oceny stref pod kątem ochrony roślin, podobnie jak pod kątem ochrony zdrowia, jest określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie. W efekcie oceny przeprowadzonej w 2023 roku pod względem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla NO_x i SO₂ strefę opolską zakwalifikowano do klasy A. Natomiast z uwagi na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefę zaliczono do klasy A/D2.

Tab. 4. Klasyfikacja strefy opolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
NO _x	SO ₂	O ₃
A	A	A*

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim – raport wojewódzki za rok 2024

*- dla ozonu – poziom celu długoterminowego – strefa uzyskała klasę D2

b. Stan wód powierzchniowych i podziemnych

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2023 r. poz. 353), stan zlokalizowanych na terenie gminy JCWP przedstawia poniższa tabela:

Tab. 5. Stan JCWP rzecznych zlokalizowanych w granicach gminy

JCWP	Charakterystyka	
Warta od Liswarty do Wierznicy	Status	naturalna część wód
	Stan	umiarkowany stan ekologiczny
		stan chemiczny poniżej dobrego stan ogólny zły

	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		zagrożona
	Zakładany cel środowiskowy		dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
	odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych	odstępstw o czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW	tak - odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot azotanowy. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi, a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań.
		odstępstw o w trybie art. 4 ust. 5 RDW	tak - odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: benzo(a)piren(w). Jest to spowodowane czynnikami, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań.
		odstępstw o z art. 4 ust. 7 RDW	tak
Piskara	Status		naturalna część wód
	Stan		umiarkowany stan ekologiczny stan chemiczny: brak danych stan ogólny zły
	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		zagrożona
	Zakładany cel środowiskowy		umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) dobry stan chemiczny
	odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW	nie
		odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW	tak - odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny, azot azotanowy. Jest to spowodowane czynnikami, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań.
		odstępstwo z art. 4 ust. 7 RDW	nie
Prosna do Wyderki	Status		naturalna część wód
	Stan		słaby stan ekologiczny stan chemiczny poniżej dobrego stan ogólny zły
	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		zagrożona
	Zakładany cel środowiskowy		umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [fluoranten(w), kadm(w)] poniżej stanu

			dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
	odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW	tak - do 2027 r.; substancje priorytetowe wprowadzone dyrektywą 2013/39/UE - do 2039 r. - odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot azotanowy; bromowane difenyletery(b), heptachlor(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi, a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań.
		odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW	tak - odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: azot ogólny, MMI, EFI+PL/ IBI_PL; fluoranten(w), kadm(w). Jest to spowodowane czynnikami, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań.
		odstępstwo z art. 4 ust. 7 RDW	nie
Liswarta od Dopływu spod Przystajni do Górnianki	Status		naturalna część wód
	Stan		dobry stan ekologiczny stan chemiczny dobry ogólny stan dobry
	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		zagrożona
	Zakładany cel środowiskowy		dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny
	odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW	nie
		odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW	nie
		odstępstwo z art. 4 ust. 7 RDW	nie

Źródło. Plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Stan JCWPd zlokalizowanych w granicach gminy zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2023 r. poz. 353), przedstawia poniższa tabela:

Tab. 6. Stan JCWPd zlokalizowanych na terenie analizowanym

JCWPd	Charakterystyka		
98	Stan		stan chemiczny dobry stan ilościowy dobry stan ogólny dobry
	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		niezagrożona
	Zakładany cel środowiskowy		dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy
	odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW	nie
		odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW	nie
82	Stan		stan chemiczny dobry stan ilościowy dobry stan ogólny dobry

	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		niezagrożona
	Zakładany cel środowiskowy		dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy
	odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW	nie
		odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW	nie
81	Stan		stan chemiczny dobry stan ilościowy dobry stan ogólny dobry
	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		niezagrożona
	Zakładany cel środowiskowy		dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy
	odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW	nie
		odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW	nie

Źródło: Plan zagospodarowania wód na obszarze dorzecza Odry

Analizowane JCWPd charakteryzowały się dobrym stanem ilościowym oraz dobrym stanem chemicznym. Cel środowiskowy zakłada utrzymanie dobrego stanu ilościowego i stanu chemicznego.

Wyżej zaprezentowana jakość wód wynika przede wszystkim z charakteru zagospodarowania terenu zlewni, a także charakteru ognisk zanieczyszczeń, za które uznać należy takie efekty działalności człowieka, prowadzące do zmian własności fizycznych, chemicznych oraz biologicznych, obniżających walory jakościowe wód. Na terenie gminy za potencjalne źródła zagrożenia należy uznać:

- ścieki odprowadzane w zorganizowany sposób systemami kanalizacyjnymi – wprowadzanie do wód substancji biogennych zawartych w ściekach komunalnych, jest czynnikiem przyspieszającym eutrofizację wód, czyli wzbogacanie w substancje biogenne (azot i fosfor), której wynikiem jest wzrost żyzności wód oraz zmiany w liczebności i różnorodności gatunkowej, a także zakwity glonów, powstawanie odutlenionych martwych stref i wymywanie azotanów do wód podziemnych, co ma wpływ na cały ekosystem. Obowiązujące regulacje prawne zabraniają bezpośredniego odprowadzania nieczystości do wód i do ziemi oraz określają warunki, jakie muszą spełniać ścieki przed ich wprowadzeniem do ww. elementów, niemniej jednak ich emisja do środowiska wodnego nie zostaje bez wpływu na jego stan,
- dysproporcja między zasięgiem systemu wodociągowego i kanalizacji sanitarnej – największy problem w tym zakresie występuje na terenach rozproszonej zabudowy, w ramach których ludność korzysta jedynie z rozwiązań indywidualnych (zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe lub przydomowych oczyszczalni ścieków). Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2022 r. z sieci wodociągowej korzystało 92,3% mieszkańców gminy, natomiast z sieci kanalizacyjnej jedynie 52,6%,
- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe,
- zanieczyszczenia wprowadzane razem z wodami opadowymi pochodzące z utwardzonych obszarów zurbanizowanych: parkingów, terenów przemysłowych, handlowych,
- spływy powierzchniowe z tras komunikacyjnych,
- zanieczyszczenia pochodzące z celów hodowlanych, np. intensywnej hodowli zwierząt gospodarskich,
- zanieczyszczenia pochodzące z leśnictwa – spowodowane poprzez np. stosowanie środków chemicznych do zwalczania szkodników drzew,
- pływy powierzchniowe z terenów pól uprawnych, na których stosowane są nawozy mineralne i chemiczne środki ochrony roślin. Zawierają one znaczne ilości miogenów odpowiedzialnych za powstawanie deficytu tlenowego w wodzie poprzez nadmierny rozwój glonów, co może prowadzić do eutrofizacji zbiorników wodnych.

c. Hałas

Jednym z bardziej determinujących czynników jakości środowiska jest hałas rozumiany jako *dźwięki niepożądane, uciążliwe, szkodliwe*. Może on wywierać niekorzystny wpływ na zdrowie człowieka, świat zwierzęcy i roślinny, a jego szkodliwość zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długości trwania działania. Hałas występuje powszechnie, zwłaszcza wzdłuż tras komunikacyjnych, obiektów przemysłowych i usługowych o charakterze wytwórczym.

Najbardziej znaczącymi źródłami uciążliwego hałasu na terenie gminy są ciągi komunikacyjne, w szczególności drogi krajowe związane z wzmożonym ruchem pojazdów. Dźwięki pochodzące z powyższych źródeł tworzą klimat akustyczny

środowiska i odpowiadają za uciążliwość hałasu oraz jego negatywny wpływ na zdrowie i życie ludności. Na klimat akustyczny wpływa w głównej mierze hałas komunikacyjny, a w szczególności hałas drogowy. Spowodowane jest to ciągłym wzrostem natężenia ruchu, zwłaszcza udział transportu ciężkiego, złym stanem technicznym pojazdów, stanem technicznym nawierzchni dróg, jej rodzajem, organizacją ruchu drogowego oraz rodzajem zabudowy wzdłuż szlaków komunikacyjnych generujących największe stężenie hałasu. Ograniczenie emisji hałasu w istniejących układach komunikacyjnych i zabudowy jest trudne do osiągnięcia, gdyż lokalizacja terenów zabudowy chronionej w bezpośrednim otoczeniu tras komunikacyjnych w znacznym stopniu ogranicza możliwości ich ochrony akustycznej. Uwarunkowania lokalizacyjne, w szczególności bliskość zabudowań utrudnia wykonanie ekranów akustycznych czy też izolacyjnych pasów zieleni. Istotny wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego ma nawierzchnia drogi. Dlatego też w celu ograniczenia emisji hałasu powinno się zastępować tradycyjną nawierzchnię – nawierzchnią „cichą” – która ze względu na swoją elastyczność generuje mniejszy hałas toczenia powstały przy oddziaływaniu opon samochodów z powierzchnią drogi. Jednocześnie powinny być eliminowane uszkodzenia nawierzchni dróg.

Drogą generującą największy ruch, a co za tym idzie również znaczny hałas, jest położona w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru opracowania droga krajowa nr 42. Według Generalnego Pomiaru Ruchu wykonanego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w latach 2020-2021, natężenie ruchu na przedmiotowej drodze, w sąsiedztwie terenu opracowania kształtowało się następująco:

Tab. 7. Średni dobowy ruch na odcinku pomiarowym zlokalizowanym w sąsiedztwie obszaru analizowanego

Odcinek	Pojazdy silnikowe ogółem	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych						
		Motocykle	Sam. osob. mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze
					bez przycz.	z przycz.		
droga krajowa nr 43 Rudniki /ul. Wieluńska (DK43)/ - Jaworzno /DK43/	8495	24	5427	1271	276	1485	7	5

Źródło: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Drogi krajowe to drogi, po których odbywa się ruch o znacznym natężeniu oraz udziale pojazdów ciężkich, jednak ze względu na znaczenie tychże dróg w układzie komunikacyjnym województwa, wprowadzenie na nich ograniczeń ruchu, w tym ograniczeń dla ruchu pojazdów ciężkich jest niemożliwe. Dlatego, oprócz metod takich jak spowolnienie i upłynnienie strumienia ruchu na odcinku zabudowanym, poprzez wykonanie wysp spowalniających na wjeździe i wyjeździe z terenów zabudowanych oraz wymuszenie przestrzegania obowiązującego ograniczenia prędkości oraz dopuszczalnego tonażu poruszających się pojazdów, jedyną możliwą i najskuteczniejszą metodą zapewniającą ograniczenie hałasu jest wyprowadzenie ruchu poza gęstą zabudowę poprzez budowę obwodnicy.

d. Oddziaływanie elektroenergetyczne

Ponieważ na terenie opracowania nie przeprowadzano badań w zakresie monitoringu pól elektromagnetycznych (PEM), nie jest możliwe dokonanie szczegółowych analiz w tym zakresie.

e. Poważne awarie

W granicach obszaru analizowanego nie występują istniejące oraz nie planuje się ich lokalizacji nowych zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

4. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH I INNYCH USTALEŃ ZAWARTYCH W MIEJSCOWEYM PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

a. Informacje o głównych celach, zawartości oraz powiązaniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami

Celem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest uporządkowanie struktury przestrzennych obszarów, co ma za zadanie umożliwić prowadzenie świadomej polityki przestrzennej na obszarze objętym opracowaniem, spójnej z kierunkami zagospodarowania określonymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudniki.

Zawartość planu miejscowego jest zgodna z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2404).

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego są powiązane z:

1. Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, zatwierdzonym uchwałą Nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudniki przyjętym uchwałą Nr XXXI/226/02 Rady Gminy Rudniki z dnia 19 kwietnia 2002 r. oraz zmienionym uchwałami Nr XXIII/181/09 Rady Gminy w Rudnikach z dnia 3 lutego 2009 r. oraz Nr XXXIII/236/2018 Rady Gminy Rudniki z dnia 27 lutego 2018 r. – projekt planu jest spójny z głównymi założeniami polityki przestrzennej, w tym między innymi: uwzględnia rozwój funkcjonalny gminy zgodnie z przeznaczeniem terenów określonym na załączniku graficznym rysunku studium,
3. Opracowaniem ekofizjograficznym.

b. Ustalenia planu

Podstawą formalną do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest uchwała Nr IV/23/2024 Rady Gminy Rudniki z dnia 27 czerwca 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Rudniki.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego określono następujące przeznaczenie:

- 1) MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- 2) MN-U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług,
- 3) P-U – teren produkcji lub usług,
- 4) RZM – teren zabudowy zagrodowej,
- 5) RN – teren rolnictwa z zakazem zabudowy,
- 6) KDG – teren drogi głównej,
- 7) KDL – teren drogi lokalnej,
- 8) KDD – teren drogi dojazdowej,
- 9) KR – teren komunikacji drogowej wewnętrznej.

W ramach ustaleń dotyczących modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, plan określa:

- 1) układ komunikacyjny obszaru objętego planem:
 - a. droga zbiorcza wskazana w ramach terenu oznaczonego symbolem 1KDZ,
 - b. droga lokalna wskazana w ramach terenu oznaczonego symbolem 1KDL,
 - c. drogi dojazdowe wskazane w ramach terenów oznaczonych symbolami od 1KDD do 17KDD,
 - d. drogi wewnętrzne wskazane w ramach terenów oznaczonych symbolami od 1KR do 4KR;
- 2) powiązanie układu komunikacyjnego obszaru objętego planem z zewnętrznym układem komunikacyjnym - poprzez drogi publiczne i drogi wewnętrzne zlokalizowane w granicach obszaru objętego planem oraz przylegające do granic obszaru objętego planem;
- 3) obsługę komunikacyjną - zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 4) obsługę parkingową:

- a. minimalna liczba miejsc do parkowania:
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa zagrodowa: 1,5 miejsca na każdy lokal mieszkalny,
 - usługi: 1 miejsce na każde rozpoczęte 30 m² powierzchni użytkowej budynków usługowych lub części budynków o tej funkcji,
 - produkcja: 1 miejsce na każdych 4 zatrudnionych,
- b. minimalna liczba miejsc do parkowania przeznaczonych dla pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową dla usługi: 1 miejsce na każde rozpoczęte 25 miejsc,
- c. sposób realizacji miejsc do parkowania: na powierzchni terenu lub w garażach w granicach działki budowlanej;
- 5) możliwość budowy nowych oraz przebudowy, rozbudowy i remontu istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym inwestycji z zakresu łączności publicznej;
- 6) powiązanie istniejącej i projektowanej sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) obsługę w zakresie infrastruktury technicznej:
 - a. zaopatrzenie w wodę:
 - z sieci wodociągowej,
 - z indywidualnych ujęć wody,
 - b. zaopatrzenie w energię elektryczną:
 - z sieci elektroenergetycznej,
 - z instalacji odnawialnego źródła energii,
 - c. zaopatrzenie w ciepło:
 - z indywidualnych systemów grzewczych, wykorzystujących paliwa i urządzenia dopuszczone do obrotu zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - z instalacji odnawialnego źródła energii,
 - d. zaopatrzenie w gaz: z indywidualnych zbiorników gazu płynnego,
 - e. odprowadzanie ścieków: do sieci kanalizacji sanitarnej, przy czym dopuszcza się, zgodnie z przepisami odrębnymi, odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe lub przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - f. odprowadzanie wód opadowych i roztopowych: do gruntu zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - g. gospodarka odpadami: zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - h. obsługa telekomunikacyjna: poprzez dostęp do sieci telekomunikacyjnych i teletechnicznych w formie przewodowej i bezprzewodowej.

5. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM ALBO KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Rudniki jest dokumentem planistycznym o znaczeniu lokalnym. W trakcie jego sporządzania ważnym aspektem była realizacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

Podstawy prawne do przeprowadzenia postępowania w sprawie tzw. strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zostały precyzyjnie określone w prawodawstwie Unii Europejskiej, jak i w prawie polskim. Uwarunkowania prawne projektowanego dokumentu dotyczące celów i zasad ochrony środowiska wynikają z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, ustaw pokrewnych, rozporządzeń oraz dyrektyw. Obecnie polskie przepisy prawne pozostają w zasadniczej zgodności z postanowieniami unijnej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA. Polskie prawo uwzględnia również przepisy dyrektyw dotyczących sieci obszarów NATURA 2000, tj. Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. WE L 103 z 25 kwietnia 1979 r. z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Ptasia oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22 lipca 1992 r. z późn. zm.) tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Tekst mający znaczenie dla EOG (Dz. Urz. OJ L 26 z 28 stycznia 2012 r. z późn. zm.),
- Dyrektywy Wodnej (Dz. U. UE L z 2000 r. Nr 327, poz. 1.) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej,
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14 lutego 2003 r.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 roku przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25 czerwca 2003 r. z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21 lipca 2001 r., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne),
- Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. Dyrektywa weszła w życie 26 listopada 2007 r., a jej głównym celem jest ustanowienie ram dla oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, w celu ograniczenia negatywnych konsekwencji dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, związanych z powodzią na terytorium Wspólnoty,
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 roku dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29 stycznia 2008 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz. Urz. UE L 334 z 17 grudnia 2010 r. z późn. zm.).

Ponadto polskie prawodawstwo uwzględnia ustalenia:

- Dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 roku w sprawie odpowiedzialności za zapobieganie i naprawę szkód w środowisku (Dz. Urz. WE L 143/56 z 30 kwietnia 2004 r. z późn. zm.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz. Urz. UE L 334 z 17 grudnia 2010 r. z późn. zm.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz. Urz. L z 22 listopada 2008 r. z późn. zm.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 roku odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18 lipca 2002 r. z późn. zm.).

Wymienione powyżej Dyrektywy stanowią jedynie część aktów obowiązujących w polskim prawodawstwie, najistotniejszych z punktu widzenia sporządzanego dokumentu.

Ponadto Polska od szeregu lat aktywnie uczestniczy na forum międzynarodowym w pracach organizacji, instytucji i konwencji, które mają na celu rozwiązanie globalnych i regionalnych problemów ochrony środowiska oraz trwałego i zrównoważonego rozwoju. Jedną z form tej działalności jest przyjmowanie i realizacja zobowiązań określonych w międzynarodowych porozumieniach i konwencjach. Polska jest obecnie stroną następujących konwencji i protokołów z dziedziny ochrony środowiska (istotnych z punktu widzenia niniejszej prognozy):

- Konwencji o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska z 19 września 1979 r.),
- Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska z 23 czerwca 1979 r.),
- Konwencji o różnorodności biologicznej z Nairobi z 22 maja 1992 r.,
- Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości (Konwencja Genewska z 13 listopada 1979 r.),
- Konwencji w sprawie ochrony warstwy ozonowej (Konwencja Wiedeńska z 22 marca 1985 r.),
- Konwencji o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych z 22 marca 1989 r. (Konwencja Bazylejska),

- Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UN FCCC) z 5 czerwca 1992 r.,
- Konwencji o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych z dnia 17 marca 1992 r.,
- Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Konwencja z Espoo z 25 lutego 1991 r.),
- Konwencji EKG ONZ w sprawie społecznego dostępu do informacji, podejmowania decyzji i sądownictwa w ochronie środowiska (Konwencja z Aarhus z czerwca 1998 r.).

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projekcie planu, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiąmane również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

Na szczeblu krajowym, cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe, w tym Polityka Ekologiczna Państwa 2030, która respektuje zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczpospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz koniecznością zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Część z nich została uwzględniona przy sporządzaniu projektu planu, a do najważniejszych wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń planistycznych, wymienić należy m.in.:

- zasadę równego dostępu do środowiska przyrodniczego – projekt planu poprzez zastosowane rozwiązania z zakresu ochrony środowiska sprzyja zachowaniu istniejącego zróżnicowania ekosystemu,
- zasadę uspołecznienia polityki ekologicznej – projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podlega procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, która zapewnia czynny udział w procedowanym dokumencie wszystkim zainteresowanym stronom,
- zasadę prewencji – projekt planu na etapie planowania poszczególnych przedsięwzięć wybiera najbardziej optymalne kierunki zagospodarowania, a poprzez zastosowane rozwiązania z zakresu ochrony środowiska oraz uzbrojenia terenu zapobiega powstawaniu zanieczyszczeń.

Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego w opracowanym dokumencie odbywać się będzie zatem poprzez szereg działań uwzględniających ww. dokumenty ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Cele te będą realizowane poprzez rozwój i uporządkowanie zagadnień związanych z infrastrukturą techniczną oraz ochroną środowiska przyrodniczego.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA

a. Źródła przewidywanego oddziaływania na środowisko

Obszar będący przedmiotem opracowania w 86% (ok. 32,64 ha) jest objęty ustaleniami planu miejscowego zatwierdzonego uchwałą Nr XXVII/255/06 Rady Gminy Rudniki z dnia 27 lutego 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzonego w celu przeznaczenia gruntów do zalesienia na terenie gminy Rudniki.

Biorąc pod uwagę zakres wprowadzonych rozwiązań planistycznych należy wskazać, iż zmiany w układzie funkcjonalnym polegają na wprowadzeniu nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług oraz terenów produkcji lub usług lub terenów zabudowy zagrodowej wraz z obsługą komunikacyjną na aktualnych terenach rolnych przewidzianych do zalesienia.

Potencjalnie negatywne przekształcenia mogą wynikać ze zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, emisji zanieczyszczeń, ingerencji w krajobraz spowodowanego wprowadzeniem ww. terenów zabudowy na terenach aktualnie niezabudowanych.

b. Przewidywane oddziaływanie

Uwzględniając powyższe, w poniższej tabeli przedstawiono potencjalne skutki projektowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na poszczególne komponenty środowiska przyjmując następującą metodologię oraz system oznaczeń:

Rodzaj oddziaływania	Oznaczenie	Forma oddziaływania
obojętne	0	brak oddziaływania
nieznaczne	1	oddziaływanie, którego skutki nie mają istotnego znaczenia dla środowiska
odczuwalne	2	oddziaływanie, którego skutki są odczuwalne w skali lokalnej odnosząc się w szczególności do danej formy zagospodarowania
znaczne	3	oddziaływanie, którego skutki są odczuwalne w skali gminy lub danego komponentu środowiska
bezpośrednie	B	oddziaływanie bezpośrednie na komponent środowiska
pośrednie	P	oddziaływanie na komponent środowiska poprzez element pośredniczący
wtórne	W	oddziaływanie wynikające z oddziaływań bezpośrednich lub pośrednich, będące skutkiem późniejszych interakcji ze środowiskiem
długoterminowe	D	oddziaływanie, którego czas będzie trwał do 25 lat
średnioterminowe	Ś	oddziaływanie, którego czas będzie trwał do 10 lat
krótkoterminowe	K	oddziaływanie, którego czas będzie trwał do 1 roku
chwilowe	Ch	oddziaływanie, którego czas będzie trwał do 1 doby
stałe	St	oddziaływanie, którego skutki są nieodwracalne lub wymaga rekultywacji
skumulowane	Sk	oddziaływanie wywołane wpływem danego rodzaju działalności, w połączeniu z innymi czynnikami

	tereny zabudowy zagrodowej, usług i komunikacji drogowej wewnętrznej
różnorodność biologiczną	2 B, D, St
ludzi	2 B, D, St
zwierzęta	2 B, D, St
rośliny	2 B, D, St
wodę	1 P, D
powietrze	2 P, D
powierzchnię ziemi	2 B, D, St
krajobraz	2 B, D, St
klimat (akustyczny)	1 P, Ś
zasoby naturalne	0
zabytki	0
dobry materialne	2 P, Ś

Analizując przedmiot ustaleń projektu planu miejscowego oraz aktualną formę użytkowania rozpatrywanego obszaru należy wskazać, iż realizacja projektowanego zagospodarowania wywoła skutki dla środowiska obejmujące ingerencję w krajobraz. Ponadto, podczas prowadzenia prac budowlano-montażowych dojdzie do miejscowej likwidacji pokrywy glebowej i roślinności. Powyższe w sposób pośredni wywoła również skutki dla występującej na danym terenie fauny, a w konsekwencji ograniczy różnorodność biologiczną.

Podczas prowadzenia prac budowlano-montażowych dojdzie do miejscowej likwidacji pokrywy glebowej i roślinności (skutkiem przemieszczenia warstwy próchnicznej będzie również zniszczenie poziomów glebowych, zmiana warunków wodno-powietrznych gleby), przy czym w ramach przedmiotowych terenów nie stwierdzono ponadprzeciętnej różnorodności w zakresie fauny i flory, rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych lub miejsc żerowania oraz występowania gatunków roślin i zwierząt chronionych, stąd wskazane wyżej ograniczenia i oddziaływania będą miały skutek negatywny, lecz ich zakres nie powinien być znaczący dla środowiska.

Uwzględniając określone ustaleniami planu zasady zagospodarowania, w szczególności w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków oraz zaopatrzenia w gaz i ciepło przyjmuje się, iż nie wystąpi oddziaływanie inwestycji na wodę oraz powietrze i glebę – w zakresie innym niż wynikający z etapu realizacji przedsięwzięcia.

7. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO

W niniejszym rozdziale określono, przeanalizowano i dokonano oceny stanu przewidywanych przekształceń środowiska mogących wystąpić na skutek realizacji sformułowanych w projekcie planu zapisów.

a. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleb

Przewidziane zapisami projektu planu zagospodarowanie będzie oddziaływać na powierzchnię ziemi i gleby głównie na etapie inwestycyjnym. Realizacja obiektów budowlanych i wynikające stąd roboty ziemne oraz utwardzenie terenu w oczywisty sposób naruszają istniejącą strukturę gruntu. W zależności od stopnia przekształcenia powierzchni ziemi transformacji ulegną również gleby, na skutek prowadzenia prac budowlanych nastąpi zmiana ułożenia przypowierzchniowych warstw gleby oraz zmiana składu chemicznego gruntów i ich właściwości technicznych, m.in. uziarnienia, zagęszczenia, stopnia plastyczności. Całkowite wykluczenie gleb z użytkowania dotyczyć będzie terenów przewidzianych pod zainwestowanie (w tym m.in. budynki, czy parkingi towarzyszące zabudowie). Zmiany te jednak należy uznać za nieuniknione w przypadku tego typu inwestycji. Ustalenia planu dotyczące minimalnych udziałów powierzchni czynnych biologicznie pozwolą jednak przynajmniej częściowo ograniczyć zasięg potencjalnej degradacji gleb i powierzchni ziemi.

b. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Wprowadzenie obszarów zabudowanych wiąże się ze wzrostem udziału powierzchni trwale uszczelnionych oraz pojawieniem się nowych obiektów, których funkcjonowanie związane jest z generowaniem ścieków bytowych i komunalnych. Skutkiem podejmowania tego rodzaju działań jest ograniczenie powierzchni umożliwiającej swobodną infiltrację wód opadowych i roztopowych (skutkujące ograniczeniem zasilania wód podziemnych), przyspieszenie tempa spływu powierzchniowego z terenów utwardzonych (np. parkingi towarzyszące zabudowie) oraz zwiększenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego na skutek prowadzenia niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej. W związku z powyższym, aby zminimalizować lub wyeliminować ryzyko wspomnianych powyżej oddziaływań, projekt planu reguluje zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej oraz odprowadzania wód opadowych i roztopowych.

c. Oddziaływanie na powietrze

W związku z realizacją zapisów projektu planu nie przewiduje się znaczącego wzrostu negatywnych oddziaływań na jakość powietrza atmosferycznego. Planowane inwestycje będą bowiem oddziaływały na powietrze głównie na etapie inwestycyjnym. Spodziewana jest zwiększona emisja substancji gazowych i pyłowych w trakcie budowy, których źródłem będą: pojazdy, silniki pracujących maszyn, sypanie materiałów budowlanych związanych z pracami budowlanymi. Będzie to oddziaływanie krótkotrwale o zasięgu ograniczonym do terenu budowy, które powinno ustać po zakończeniu prowadzenia prac budowlanych.

Dodatkowo, w celu ograniczenia szkodliwej emisji zanieczyszczeń projekt planu wprowadza zakaz realizacji przedsięwzięć powodujących przekroczenie standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, w szczególności w zakresie hałasu, wibracji, emisji zanieczyszczeń oraz promieniowania elektromagnetycznego, dzięki czemu realizacja jego zapisów nie spowoduje istotnych odkształceń parametrów jakości powietrza.

Natomiast możliwość realizacji urządzeń związanych z pozyskiwaniem energii czy ciepła ze źródeł odnawialnych pośrednio pozytywnie wpłynie na stan jakości powietrza. Źródła „czystej energii” zastąpią równoważną ilość energii produkowanej w konwencjonalny sposób, zmniejszając tym samym zużycie surowców nieodnawialnych oraz emisję do powietrza zanieczyszczeń pochodzących z procesów ich energetycznego spalania.

Zachowanie puli terenów aktywnych biologicznie przyczyni się do ograniczenia rozprzestrzeniania się różnego rodzaju zanieczyszczenia, które są noszone przez wiatr. Drzewa pochłaniają i neutralizują bowiem różne substancje toksyczne, takie jak: dwutlenek węgla, dwutlenek siarki oraz metale ciężkie.

d. Oddziaływanie na krajobraz

Ustalenia planu, w zakresie formy dopuszczalnych w jego obszarze obiektów, uwzględniają zasady estetyki i spójności z otaczającym krajobrazem. Przeobrażenia przestrzeni w ramach terenów zabudowy (wyłączywszy fazę budowy nowych obiektów) nie powinny być znaczące, ponieważ w sąsiedztwie znajdują się tereny o tożsamej funkcji, a wyznaczone obszary stanowią uzupełnienie wskazanych struktur.

Początkowo może jedynie uciepić estetyka (oddziaływania niekorzystne krótkoterminowe, chwilowe), co będzie związane z procesami budowlanymi. Na etapie funkcjonowania terenów, projektowane obiekty swym charakterem i kubaturą nie powinny jednak odbiegać od zabudowy sąsiednich terenów.

Zgodnie z ustaleniami Audytu krajobrazowego województwa opolskiego przyjętego uchwałą nr XIV/158/2025 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 marca 2025 r. na części obszaru objętego planem wyodrębniono krajobraz priorytetowy 16-341.26-19 „Wstęgowe pola Obniżenia Krzepickiego” – uwzględniając powyższe ustalenia projektu planu wprowadzają ograniczenia w zagospodarowaniu terenów zabudowy usytuowanych w jego granicach wskazując na zasadność utrzymania wysokich wartości krajobrazowych.

e. Oddziaływanie na klimat

Realizacja projektowanych terenów przeznaczonych do zainwestowania nie przyczyni się do istotnych modyfikacji uwarunkowań termicznych, wietrznych, wilgotnościowych, a tym samym zmiany klimatu lokalnego.

Projektowany dokument, poprzez wprowadzenie możliwości realizacji urządzeń związanych z pozyskiwaniem energii, czy ciepła ze źródeł odnawialnych pośrednio pozytywnie wpłynie na stan jakości powietrza. Te źródła „czystej energii” zastąpią równoważną ilość energii produkowaną w konwencjonalny sposób, zmniejszając tym samym zużycie surowców nieodnawialnych oraz emisję do powietrza zanieczyszczeń pochodzących z procesów ich energetycznego spalania, takich jak: dwutlenek węgla, tlenek diazotu, metan i inne gazy cieplarniane objęte Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian Klimatu.

f. Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną

Ustalenia planu i realizacja nowych obiektów, jak każda inwestycja budowlana, w sposób bezpośredni oddziaływać może na stan siedlisk oraz liczebność i stan gatunków flory i fauny naziemnej, występujących w obrębie terenu, na którym prowadzone będą prace budowlane. W przypadku realizacji inwestycji, w wyniku miejscowego usunięcia pokrywy glebowej (pod budowę fundamentów), likwidacji i/lub przemieszczeniu ulegnie fauna glebowa występująca w obrębie prowadzonych prac. Ponadto, w fazie budowy okresowo wystąpi także oddziaływanie na faunę naziemną bytującą/żerującą w obrębie terenu inwestycji. Jego przyczyną będzie wzmożony ruch samochodów oraz praca maszyn budowlanych, powodujące hałas, drgania i zanieczyszczenia powietrza. Realizacja przedmiotowych inwestycji nie powinna również w sposób istotny negatywnie wpłynąć na populację ptaków. Należy jednak zauważyć, iż na danym terenie nie stwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych, miejsc żerowania, występowania gatunków roślin i zwierząt chronionych, stąd stwierdza się, iż planowana zmiana zagospodarowania terenu nie przyczyni do znaczącego oddziaływania na szatę roślinną i świat zwierzęcy, a zakres zmian będzie miał charakter miejscowy.

Dodatkowo projekt planu wprowadza zasady ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu poprzez wprowadzenie wskaźników dotyczących wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu, dzięki czemu zapewnią odpowiednie warunki życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej, warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu w ramach terenów przeznaczonych do zainwestowania.

g. Oddziaływanie na obszary chronione

W granicach obszaru opracowania występuje wyłącznie obszarowa forma ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu „Załączce-Polesie”. Z uwagi na stosunkowo niewielką ingerencję omawianego obszaru nie przewiduje się by realizacja planowanych inwestycji mogła mieć jakiegokolwiek negatywny wpływ na pogorszenie ich walorów przyrodniczych.

h. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Jako zasoby naturalne można rozumieć każdy element środowiska przyrodniczego. Ponieważ jednak wpływ ustaleń planu na wody, gleby, klimat, rośliny, itp. elementy omówiono wcześniej, w tym miejscu pod pojęciem „zasoby naturalne” zdefiniowano oddziaływanie na złoża surowców naturalnych.

Obszar objęty planem położony jest:

- poza obszarami występowania udokumentowanych złóż kopalin,
- poza wyznaczonymi na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290) terenami i obszarami górniczymi,
- w granicach występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 325 „Zbiornik Częstochowa (W)”.

Uwzględniając powyższe oraz zakres ustaleń planu regulujący kwestię gospodarki wodno-ściekowej oraz postępowanie zgodne z przepisami odrębnymi w odniesieniu do ww. GZWP, można stwierdzić, iż realizacja przedsięwzięć określonych planem miejscowym nie będzie miała żadnego wpływu na zasoby naturalne.

i. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Żadne z przedsięwzięć określonych w planie nie będzie źródłem istotnych zmian w klimacie akustycznym (poza zwiększonym krótkotrwałym hałasem związanym z prowadzeniem prac budowlano-montażowych, który jednak ogranicza się do terenu budowy, zaplecza budowy i związany jest z każdym procesem inwestycyjnym).

Ponadto mając na uwadze wymagania obowiązujących przepisów, dotyczących zasad kształtowania warunków akustycznych w środowisku, w ustaleniach planu dokonano kwalifikacji akustycznej wyznaczonych terenów, z uwzględnieniem dopuszczalnego poziomu hałasu określonego wskaźnikami hałasu w przepisach odrębnych.

Jako główne źródło hałasu na rozpatrywanym obszarze wskazuje hałas komunikacyjny. Minimalizacja ewentualnego oddziaływania hałasu komunikacyjnego powinna następować poprzez maksymalne (na ile to możliwe) odsunięcie budynków zawierających pomieszczenie przeznaczone na pobyt ludzi od granic ciągów komunikacyjnych oraz wykorzystanie powstałej przestrzeni w celu realizacji terenów zieleni izolacyjnej.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż respektowanie zapisów planu pozwoli na zachowanie klimatu akustycznego na poziomie określonym w przepisach odrębnych.

j. Oddziaływanie na ludzi

Plan przewiduje zabezpieczenia ludzi przed ewentualnymi niepożądanymi oddziaływaniami będącymi skutkiem jego realizacji w postaci przepisów określających sposób zagospodarowania obszarów, w których może dojść do wystąpienia szkodliwych oddziaływań.

W celu uniknięcia potencjalnych oddziaływań na zdrowie ludzi ustalenia planu:

- zakazują realizacji przedsięwzięć powodujących przekroczenie standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, w szczególności w zakresie hałasu, wibracji, emisji zanieczyszczeń oraz promieniowania elektromagnetycznego;
- zakazują realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem przedsięwzięć stanowiących cele publiczne w rozumieniu przepisów odrębnych,
- ustalają obowiązek zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu określonego wskaźnikami hałasu w przepisach odrębnych dla terenu oznaczonego symbolem MN jak dla terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, MN-U jak dla terenu mieszkaniowo-usługowego oraz RZM jak dla terenu zabudowy zagrodowej.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż przy respektowaniu zapisów planu nie przewiduje się elementów przestrzeni mogących mieć bezpośredni stały negatywny wpływ na zdrowie i warunki życia ludzi.

k. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

W granicach terenu opracowania nie są zlokalizowane: obiekty i obszary ujęte w rejestrze zabytków, obiekty oraz obszary ujęte w gminnej ewidencji zabytków, a także stanowiska archeologiczne.

Uznaje się zatem, iż realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na dziedzictwo kulturowe.

l. Oddziaływanie na dobra materialne

Nie należy spodziewać się znaczącego oddziaływania na istniejące dobra materialne, występujące na przedmiotowym obszarze. W wyniku realizacji ustaleń procedowanego planu miejscowego mogą natomiast powstać nowe dobra materialne – nowa zabudowa, czy infrastruktura techniczna.

m. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Przez poważną awarię wg Prawa Ochrony Środowiska rozumie się: *zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem*. Natomiast rodzaje i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej określa Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016 poz. 138).

Z uwagi na rodzaj i ilość mogących powstać substancji i/lub odpadów niebezpiecznych, żadna z projektowanych w planie inwestycji nie zalicza się do zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Odrębnym tematem oddziaływania każdego przedsięwzięcia na środowisko są natomiast sytuacje awaryjne. Zdarzenia tego typu są zazwyczaj nagłe i trudne do przewidzenia.

8. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Określenie zestawu uniwersalnych wytycznych służących ochronie przyrody i środowiska oraz niwelujących negatywne oddziaływania jest trudne. W zależności od zastosowanej techniki oraz opracowanej technologii, wrażliwości poszczególnych komponentów środowiska i przyrody, na niekorzystne formy oddziaływania jest różna.

Projekt planu miejscowego, w celu zminimalizowania potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji jego zapisów, wprowadza następujące rozwiązania eliminujące, ograniczające i kompensujące:

- 1) zakazuje realizacji przedsięwzięć powodujących przekroczenie standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, w szczególności w zakresie hałasu, wibracji, emisji zanieczyszczeń oraz promieniowania elektromagnetycznego;
- 2) zakazuje realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem przedsięwzięć stanowiących cele publiczne w rozumieniu przepisów odrębnych;
- 3) określa zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, ważnej ze względu na prawidłowe funkcjonowanie każdego terenu;
- 4) ustala obowiązek zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu określonego wskaźnikami hałasu w przepisach odrębnych dla terenu oznaczonego symbolem MN jak dla terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, MN-U jak dla terenu mieszkaniowo-usługowego oraz RZM jak dla terenu zabudowy zagrodowej;
- 5) ustala zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu.

W przypadku respektowania zapisów planu stan środowiska przedmiotowego obszaru nie powinien ulec pogorszeniu, dlatego w prognozie oddziaływania na środowisko nie wyznacza się dodatkowych rozwiązań, które mogłyby zapobiegać, ograniczać i rekompensować negatywny wpływ na środowisko projektowanego zagospodarowania.

9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU

W ustaleniach planu miejscowego położono szczególny nacisk na działania zarówno zabezpieczające środowisko, jak i modelujące je w ten sposób, który stara się harmonijnie wpisać każdy proces inwestycyjny. Projektowane funkcje przyczynią się do pewnych zmian w stanie środowiska, które szczegółowo zostały opisane w przedmiotowej prognozie oddziaływania na środowisko. Jednak przy zastosowaniu szeregu rozwiązań mających na celu zminimalizowanie potencjalnych negatywnych oddziaływań nie należy spodziewać się skutków, które należałoby klasyfikować w kategorii zagrożeń środowiska.

W związku z powyższym nie formułuje się rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w planie. Prognoza oddziaływania na środowisko była sporządzana równocześnie z opracowaniem planu miejscowego. Dzięki temu możliwe było wprowadzenie takich rozwiązań, które pozwoliły na uniknięcie potencjalnych znaczących kolizji i konfliktów przestrzennych, doprowadzając do wyboru najkorzystniejszych, a zarazem optymalnych kierunków działań.

10. TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO OPRACOWUJĄC RAPORT

W trakcie przedmiotowej analizy nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Żadne rozwiązania zawarte w projektowanym dokumencie nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

12. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Dla obszaru objętego projektem planu nie obowiązują ustalenia obowiązujących planów miejscowych, w związku z czym w przypadku braku realizacji postanowień przedmiotowego dokumentu prawdopodobne mogą być następujące scenariusze:

- utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania – nie nastąpiłaby tym samym żadna istotna zmiana w środowisku,
- możliwość realizacji inwestycji w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy (po spełnieniu warunków określonych przepisami art. 61 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Powyższe przyczyniłoby się do powstania przekształceń w zakresie rzeźby, powierzchni biologicznie czynnych, klimatu, roślinności, krajobrazu oraz z uwagi na indywidualny tryb rozpatrywania postępowań w kontekście kontynuacji funkcji a nie spójności w zagospodarowaniu terenów sąsiednich mogłoby doprowadzić do konfliktów przestrzennych.

13. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.

Zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – Wójt Gminy Rudniki – zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym realizacji projektowanego dokumentu). Jednak przepisy ww. ustawy nie regulują metod analizy zapisów planu. Instrumentem badania jakości środowiska jest monitoring, zapisany w odrębnych aktach prawnych. Jego zakres i częstotliwość pomiarów zależy od rodzaju inwestycji zapisanych w planie. Za najważniejsze, z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać monitorowanie zmian jakości wód podziemnych i jakości powietrza.

Skutki realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania na środowisko będą w związku z powyższym podlegać bieżącym ocenom i analizom w oparciu o pomiary uzyskiwane w ramach państwowego monitoringu środowiska, będącego systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku, do których przekazywania Rzeczpospolita Polska jest zobowiązana na mocy zobowiązań międzynarodowych. Działalność Państwowego Monitoringu Środowiska koordynuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska, za pośrednictwem Wojewódzkich Inspektorów Ochrony Środowiska. W realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska uczestniczą również inne jednostki, w tym: Państwowy Instytut Geologiczny, Starosta Oleski. Wszystkie ww. instytucje prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2025 r. poz. 960). Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów, możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy dokument jest prognozą oddziaływania na środowisko ustaleń „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w gminie Rudniki”, którą wykonuje się w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Sporządzony dokument zawiera prezentację i ocenę ww. planu z punktu widzenia problemów środowiska przyrodniczego, jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Prognoza zawiera część tekstową i graficzną sporządzoną w skali 1:1000.

Część opisowa prognozy składa się z następujących części:

- Informacji ogólnych (wprowadzenia) na temat sporządzanego dokumentu, jego podstaw prawnych, przedmiotu i celu opracowania oraz materiałów wykorzystywanych przy sporządzaniu prognozy,
- Analizy i oceny stanu istniejącego środowiska, z uwzględnieniem elementów chronionych – obszar objęty opracowaniem planu znajduje się:
 - = poza obszarami występowania udokumentowanych złóż kopalin,
 - = poza wyznaczonymi na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290) terenami i obszarami górniczymi,
 - = poza strefami ochronnymi ujęć wody,
 - = w granicach obszarów występowania udokumentowanych wód podziemnych – Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 325 „Zbiornik Częstochowa (W)”,
 - = w granicach obszaru objętego ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.): Obszar Chronionego Krajobrazu „Załęcze-Polesie”,
 - = poza zasięgiem proponowanych form ochrony przyrody oraz poza terenami charakteryzującymi się wysokimi lub szczególnie wysokimi walorami fizjonomicznymi krajobrazu naturalnego,
 - = poza granicami obszarów ujętymi w gminnej ewidencji zabytków oraz objętymi formami ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 z późn. zm.), a także poza granicami stanowisk archeologicznych,
 - = poza granicami obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych,
 - = poza obszarami, o których mowa w art. 88d ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960):
 - = obszarami, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,
 - = obszarami szczególnego zagrożenia powodzią,
 - = obszarami obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego,
 - = poza zasięgiem oddziaływania przedsięwzięć określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.),
 - = poza obszarami ograniczonego użytkowania oraz strefami przemysłowymi,
 - = poza terenami zamkniętymi oraz zasięgiem ich stref ochronnych;
- Przedstawienia rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie planu – na obszarze objętym planem miejscowym dokonano korekt funkcjonalnych terenów, polegających na wprowadzeniu terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług, produkcji lub usług, zabudowy zagrodowej, a także rolnictwa z zakazem zabudowy oraz drogi głównej, drogi lokalnej, drogi dojazdowej i komunikacji drogowej wewnętrznej kosztem ograniczenia terenów rolniczych;
- Omówienia celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu – przy sporządzaniu planu miejscowego miały zastosowanie różne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w tym między innymi: ochronę gleb, jakość wód, jakość powietrza, zmiany klimatu, hałas i promieniowanie, różnorodność biologiczną i krajobrazową;
- Analizy i oceny przewidywanego znaczącego oddziaływania będącego skutkiem realizacji planu – analizując przedmiot ustaleń planu miejscowego oraz aktualną formę użytkowania rozpatrywanego obszaru oraz uwarunkowania planistyczne, należy wskazać, iż realizacja projektowanego zagospodarowania wywoła nieznaczne skutki dla środowiska obejmujące ingerencję w krajobraz. Podczas prowadzenia prac budowlano-montażowych dojdzie do miejscowej likwidacji pokrywy glebowej i roślinności. Powyższe w sposób pośredni wywoła również skutki dla występującej na danym terenie fauny, a w konsekwencji ograniczy różnorodność biologiczną. Należy jednak zauważyć, iż na danym terenie nie stwierdzono ponadprzeciętnej różnorodności w zakresie fauny i flory, rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych lub miejsc żerowania oraz występowania gatunków roślin i zwierząt chronionych, stąd wskazane wyżej ograniczenia i oddziaływania będą miały skutek negatywny, lecz ich zakres nie powinien być znaczący dla środowiska. W wyniku realizacji ustaleń planu mogą również ulec pogorszeniu warunki aerosanitarnie oraz akustyczne, przy czym uwzględniając wynikający z ustaleń planu zakaz przedsięwzięć powodujących przekroczenie standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, w szczególności w zakresie hałasu, vibracji, emisji zanieczyszczeń oraz promieniowania elektromagnetycznego zakłada się, iż

będzie to oddziaływanie krótkotrwale i chwilowe, wynikające z maszyn budowlanych i pojazdów pracujących na placu budowy. Uwzględniając określone ustaleniami planu zasady zagospodarowania, w szczególności w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków oraz zaopatrzenia w gaz i ciepło przyjmuje się, iż nie wystąpi oddziaływanie inwestycji na wodę oraz powietrze i glebę – w zakresie innym niż wynikający z etapu realizacji przedsięwzięcia;

- Przedstawienia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu – ustalenia planu, ograniczające się do korekty funkcjonalnej obszarów, nie spowodują negatywnych oddziaływań, które mogłyby być skutkiem realizacji jego zapisów,
- Przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu – ponieważ w ustaleniach planu położono szczególny nacisk na działania zarówno zabezpieczające środowisko, jak i modelujące je w ten sposób, który stara się harmonijnie wpisać każdy proces inwestycyjny w otaczający krajobraz oraz zastosowano szereg rozwiązań mających na celu zminimalizowanie potencjalnych oddziaływań, nie należy spodziewać się skutków, które należałoby klasyfikować w kategorii zagrożeń środowiska. W związku z powyższym nie formułuje się rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu;
- Informacji o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko – żadne rozwiązania zawarte w projektowanym dokumencie nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko;
- Potencjalnych zmiany w środowisku, które mogłyby powstać w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu – dla obszaru objętego opracowaniem planu miejscowego, w przypadku braku realizacji postanowień przedmiotowego dokumentu, prawdopodobne mogą być następujące scenariusze:
 - = utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania – nie nastąpiłaby tym samym żadna istotna zmiana w środowisku,
 - = możliwość realizacji inwestycji w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy (po spełnieniu warunków określonych przepisami art. 61 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Powyższe przyczyniłoby się do powstania przekształceń w zakresie rzeźby, powierzchni biologicznie czynnych, klimatu, roślinności, krajobrazu oraz z uwagi na indywidualny tryb rozpatrywania postępowań w kontekście kontynuacji funkcji a nie spójności w zagospodarowaniu terenów sąsiednich mogłoby doprowadzić do konfliktów przestrzennych;
- Propozycji dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania - zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – Wójt Gminy Rudniki – zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym realizacji projektowanego dokumentu). Jednak przepisy ww. ustawy nie regulują metod analizy zapisów planu. Instrumentem badania jakości środowiska jest monitoring, zapisany w odrębnych aktach prawnych. Za najważniejsze, z punktu widzenia ochrony środowiska należy uznać monitorowanie emisji hałasu czy emisji zanieczyszczeń.